

Veac nou

ORGAN AL CONSILIULUI GENERAL A. R. L. U. S.

Citiți în acest număr:

O pagină inedită
din viața lui
TOLSTOI

(pag. 4-a)

11 oameni
pe o insula
deșertică
reportaj

(pag. 6-a)

N. S. HRUȘCIOV și CHARLES DE GAULLE (Paris, 23 martie 1960)

Stagiune sovietică la Paris

In pagina consacrată în mod obișnuit problemelor internaționale, cititorii vor găsi de data aceasta un reportaj care încearcă să definească climatul politic în care decurge vizita premierului N. S. Hrușciiov în Franța. Noi, în acest loc vrem să consemnăm un fapt complementar, dar care la rindul lui este plin de semnificații politice. Avem în vedere interesul, unanim subliniat de observatorii politici și de ziariștii de toate nuanțele, pe care opinia publică franceză îl manifestă față de — să imbrumulăm expresia de la comentarii occidentali — fenomenul sovietic. Acest interes, reflex al marilor realizări și al forței de atracție pe care realitatea sovietică o exercită asupra spiritelor lipsite de prejudecăți de pretutindeni, face ca actualul sezon parizian să fie dominat de literatura, arta și cultura sovietică.

Iată numai câteva exemple. Actualitatea literară e ocupată de traduceri din literatura sovietică. După „Donul liniștit” (evident, nu e prima ediție!), publicul francez a făcut cunoștință cu altă capodoperă a lui Șolohov — romanul „Ei au luptat pentru patrie” și cu ultimul roman al Galinei Nikolaeva, „Inginerul Bahirov”. Iubitorilor de muzică, maestrii Ghilels și David Oistrakh le-au oferit clipe înălțătoare. La „Palais des Sports”, mii de parizieni și parizience li ovaționează în delir pe cîntăreții și dansatorii ansamblului Armatei Sovietice, condus de A. Alexandrov. Pe ecran-

nele cinematografele rulează noua coproducție sovieto-franceză „Normandie-Niemen”...

Sînt numai cîteva din nenumăratele prezențe sovietice din stagiunea sovietică de la Paris, cum au denuțit-o ziariștii. Care, alături de multe alte manifestări ce contribuie la apropierea și întărirea legăturilor dintre popoare, este caracteristică pentru acest început de primăvară....

Dintr-o cuvîntare

Ca și cu prilejul vizitei în S.U.A., opinia publică internațională este din nou impresionată de energia clocotitoare pe care neobositul conducător al guvernului sovietic o desfoară pentru a face să triumfe ideile păcii și colaborării. Aceeași admirație stîrnește forța, logica irezistibilă cu care N. S. Hrușciiov găsește de fiecare dată noi argumente în sprijinul acestor idei.

Într-una din primele cuvîntări rostite la Paris, N. S. Hrușciiov l-a invocat, în cursul unui vibrant apel, pe Anatole France:

„Cred totuși în viitorul pașnic al întregii lumi. Aceste speranțe se întemeiază nu pe visele și dorințele mele, ci pe observarea fenomenelor sociale și a faptelor materiale ale istoriei. Va veni o zi cînd se va instaura pacea generală nu pentru că oamenii vor deveni mai buni... ci pentru că noua situație, noua știință, noile necesități economice îi vor obliga să mențină

starea de pace așa cum înainte însăși condițiile existenței lor le creau o stare de război și îi obligau să mențină”.

Sînt cuvinte care au răsunat cu o vigoare sporită, dată fiind personalitatea celui care le-a citat. Și nu încapă îndoială că opinia publică franceză a reținut și valoarea simbolică a gestului în sine: că primul ministru al statului sovietic a recurs la un mare scriitor francez pentru a face să triumfe o cauză mare.

Lucrul cel mai important

În timp ce atenția observatorilor politici este îndreptată spre întrevederile dintre N. S. Hrușciiov și generalul de Gaulle — întrevederi și tratative a căror însemnătate este evidentă pentru oricine — ziariștii au sesizat un aspect al vizitei care este și el de maximă importanță.

— Din clipa cînd d. Hrușciiov a pășit pe pămîntul nostru — a spus în această ordine de idei un ziarist francez — am simțit că este un om al muncii care caută în permanență și neobosit contacte cu oamenii.

Asupra acestui punct, toți comentarii sînt de acord: că din primele zile N. S. Hrușciiov a obținut ceea ce este important — a înțeles Parisul, iar la rindul lui, Parisul l-a înțeles pe conducătorul guvernului sovietic.

Cronicar

O Juliettă la nivelul sensibilității noastre...

Marea Galina Ulanova și-a exprimat cindva impresia contradictorie pe care i-a făcut-o prima audiere a muzicii baletului „Romeo și Julietta” de S. Prokofiev: i s-a părut că nu va putea dansa niciodată pe această muzică. Obişnuită cu un anumit gen al muzicii de balet, Ulanova a avut nevoie de o perioadă de timp și de un contact repetat pentru a se acomoda cu opera compozitorului, pentru a-i descifra semnificațiile și a-și da seama de valoarea ei, pentru a realiza — pînă la urmă — una din cele mai mari creații ale carierei ei: rolul Juliettei.

Impresia balerinei sovietice are o explicație. Într-adevăr, compoziția lui Prokofiev se deosebește de operele înscrise, în mod obișnuit, în repertoriul de balet. În general, muzica pentru balet se compune din mai multe piese, alăturate, fiecare cu individualitatea ei proprie, și fiecare indicind un anumit dans. Montura acestor mici bijuterii este formată dintr-un cadru muzical destul de larg, străbătut de câteva motive care

Scenă din baletul „Romeo și Julietta”, noua premieră a Teatrului de operă și balet din București. În rolul Juliettei, Irinel Liciu; în rolul lui Romeo, Gheorghe Colovelea.

se leagă de desfășurarea epică, de acțiunea care se desfășoară pe scenă.

„Romeo și Julietta” de S. Prokofiev este un balet unitar, cu o dezvoltare melodică neîntreruptă. Continuitatea aceasta nu este dată de alăturarea exterioară a unui număr de piese muzicale variate, ci de unitatea originară a compoziției. În acest balet accentul nu cade pe nararea episoadelor epice, ci pe exprimarea zbuciumului launtric al personajelor. Compozitorul a înțeles că nimeni altul esența operelor care l-au inspirat, adică tragedia lui Shakespeare: părțile baletului sînt corespondențe muzicale ale dialogului shakespearian. Baletul lui Prokofiev exprimă cu ajutorul sunetelor ceea ce piesa dramaturgului englez înfățișează prin verb: drama interioară a eroilor. Un fir conducător străbate, muzical vorbind, baletul acesta de la un capăt la celălalt.

Acest caracter dramatic al muzicii compuse de Prokofiev, obligă pe interpreți la un efort în plus; evoluția coregrafică trebuie însoțită, mai mult decît oriunde, de o trăire artistică profundă a rolului, de o interpretare care să se muleze perfect pe linia melodică și să acopere suprafața orchestrală. Mai mult decît în alte baleturi, în „Romeo și Julietta”, muzica oferă elemente necesare pentru crearea profilului spiritual al personajului, alit ca dat unic, cit și ca evoluție.

Pregătind rolul Juliettei, mi-am dat seama că, așa cum în textul lui Shakespeare cuvintele rostite de fiica lui Capulet o definesc pregnant și diferit de la act la act, în baletul lui Prokofiev muzica îi exprimă evoluția launtrică; și că, pentru mine, problema esențială este aceea de a umple limbajul coregrafic, indicat de maestrul de balet, cu sensurile proprii ale fiecărui moment trăit de Julietta pe scenă.

După mine, evoluția Juliettei se înscrie pe două linii: pe de-o parte, iubirea ei pentru Romeo face dintr-o adolescentă o femeie în toată puterea cuvîntului, în care lirismul clipelor de fericire de la început se transformă pe parcurs în tensiune tragică; pe de altă parte, trezirea conștiinței ei, descoperirea treptată a personalității fac din fata supusă care era, o răzvrătită împotriva simniciei părintești, împotriva convențiilor sociale ale epocii, care tind să jertfească interesului material și de clasă orice sentiment nobil și curat. Planul sufletesc și planul social. — Iată cele două dimensiuni în care se realizează portretul acestui personaj. Julietta este o ființă candidă, dar voluntară, iar acceptarea morții înseamnă pentru dînsa un triumf moral în fața societății prost rînduite care voia s-o condamne la insensibilitate și ipocrizie.

Muzica baletului lui Prokofiev mi-a ajutat să văd în Julietta o ființă reală, nu o plămădire a fanteziei; o ființă ale cărei sentimente pot fi exprimate și înțelese astăzi, la nivelul sensibilității noastre; a cărei poezie nu este eterică, a cărei frumusețe morală nu este desprinsă de realitate, ci face parte din viața însăși.

Irinel Liciu

VOLUMUL II DIN

„PĂMÎNT DEȘTELENIT”

Mihail Șolohov a terminat volumul doi al romanului său „Pămînt deștelenit”. Ultimele capitole ale acestui alif de așteptat document literar al istoriei construirii socialismului în Țara sovietelor au ajuns în mîinile cititorilor nerabdători. Unul din cei mai iubii scriitori ai poporului sovietic și-a încheiat un lung proces de creație, adîugînd tezaurului literaturii mondiale încă o piatră prețioasă, măiestru lucrata și cizelată.

Cu aproape treizeci de ani în urmă, scriitorul, marlor al uneia dintre cele mai grele și mai pasionante etape ale Revoluției socialiste, și-a întrerupt epopeea „Donului” și în plină desfășurare entuziastă dar în același timp aspră și dramatică a evenimentelor, a scris călcînd „pe urmele calde încă ale colectivizării” primul volum al romanului „Pămînt deștelenit”.

Acum treizeci de ani în satul Gremeacii Log sosea un necunoscut, Semion Davidov. Așa a început viața nouă, frîmțită a cazacilor „Pămîntului deștelenit”.

Necunoscutul, Davidov, unul din cei 25.000 de comuniști trimiși de partid la sate spre a ajuta țărănimii să pornească pe drumul colectivizării, venea să organizeze în Gremeacii Log o brigadă de șoc a marii bătaii. El, Makar Nagulnov, secretarul celei locale de partid și Andrei Razmiotnov, președintele Societății sălăș, trei oameni, trei ca-

ractere puternice, pornesc lupta. În jurul lor se strîng treptat cazacii săraci ai Donului. Planul bătaiei? Crenrea unui colhoz la Gremeacii Log. Japf unic și nou care aduce cu sine tot dramatismul și romanticismul Revoluției. Și de sub condeiul lui Șolohov izbucnesc oameni și fapte asupra adevărului cărora nu se poate strecura nici o umbră de îndoială și care, datorită măiestriei autorului, alcătuiesc o realitate vie,

Un eveniment literar

a cărei esență este lupta. O înverșunată și dură luptă de clasă. Dușmanii Revoluției, oameni sau slabi-cini, sînt copleșiți de voința dirză, dar înfruntat omenească a comuniștilor. Urmările unor metode greșite ale lui Nagulnov în procesul de colectivizare sînt reparate la timp; încercările dușmănoase sînt zădărnice pentru o vreme și în satul Gremeacii Log, dominînd toate frîmțările, bucuriile și dramele individuale, se reliefează prima victorie. Colhozul e întemeiat, Colhozul există. Iar frîmțările, bucuriile și dramele oamenilor se continuă într-un cadru nou, care dă vieții alte sensuri, alte valori, alte rezolvări.

S-ar fi părut că romanul ar fi trebuit să se sfîrșească aici dar, după aproape treizeci de ani de așteptare, iată-ne din nou față-n față cu vechii cunoscuți. Sînt aceiași și toluși, nu sînt. Nu pot fi aceiași. Viața i-a schimbat. Nagulnov, care acum învață singur limba engleză și-și suportă cu o voință de fier

singurătatea, nu mai este aprinsul Nagulnov din volumul I. Nici Davidov, care luptă cu patima alif de omenească pentru Lușka nu mai este același, nici Razmiotnov, nici Maidanikov. În fiecare din ei izbucnește o putere nouă, mai matură, mai suplă.

Șolohov reia împlinirea de-acolo de unde au rămas cu treizeci de ani în urmă și le duce un pas mai departe.

Exceptional observator al mișcării dialectice a vieții, Șolohov surprinde oamenii și faptele în plină schimbare, în plină evoluție. Personajele au crescut, s-au transformat, satul continuă să-și schimbe chipul. Iar dacă dușmanii n-au încetat să caute a subrezi, a compromite noile rînduiri revoluționare, încercările lor se lovesc de puterea unor luptători mai încerași, mai înțelepți. În fața lui Poloușev, a oamenilor lui se ridică și mai puternică, puterea sovietică, puterea colectivă a poporului.

Cititorul o simte fiindcă a fost pagină cu pagină, marlorul înche-gării acestei puteri. Nagulnov și Davidov sînt răpuși în clipa cînd dau să înșfăce dușmanul, și o dată cu ei se sfîrșesc dramele lor, pasiunile și ciudățeniile lor. Dar rămîne viața nouă creată de ei, care va continua tot alif de complexă, mereu victorioasă. Acesta este sensul subtil al ultimelor rînduri ale cărții.

Este desigur de dorit ca în cel mai scurt timp cu putință cititorii din țara noastră să găsească în librării și acest al doilea volum al marii epopei în care, ca și în primul, vor trăi intens, alături de eroi, și dragostea și ura și tristețea și bucuria unor oameni adevărați. Dar mai presus de orice vor trăi Revoluția, de parcă ar fi fost acolo, pe baricadele ei.

T. Pinzaru

● Într-un scurt interviu acordat ziarului „Literaturnaia gazeta”, Georges Soria, directorul Agenției artistice teatrale din Paris a prezentat programul schimburilor culturale franco-sovietice din 1960. Iată câteva din evenimentele artistice mai importante incluse în acest program: Filarmonica din Leningrad va da, sub bagheta lui E. Mravinski, un număr de concerte la Paris, Lyon și Nisa, soliștii G. Vișnevskain, V. Firsova și I. Petrov vor cînta pe scena Operei din Paris, maestrul de balet V. Burnmeister va pune în scenă în capitala Franței „Lacul lebedelor” și, în sfîrșit, artiștii circuitului din Moscova vor întreprinde un lung turneu prin Franța.

● În Editura Academiei de Științe a R.S.S. Ucrainene a apărut volumul I al Enciclopediei ucrainene, lucrare care va avea 16 volume și va cuprinde peste 50.000 de articole.

Primul volum, rod al muncii colective depuse de peste 1.000 de oameni de știință și scriitori, activiști de partid și de stat, însumează aproximativ 600 de articole, consacrate exclusiv Ucrainei.

● Presa literară americană relevă apariția în S.U.A. a romanului „Petru I” de Alexei Tolstoi.

Relatînd principalele etape ale activității lui Petru I, descrise în roman, recenziții scoț în același timp în relief talentul scriitorului și monumentalitatea operei.

„Tolstoi are o uimitoare putere de convingere, cartea lui e remarcabilă prin aerul ei de autenticitate” — scrie „Saturday Review”. Iar vorbind despre claritatea și puterea de convingere a romanului, recenzentul de la „New-York Times” l-a comparat cu „Boris Godunov” de Pușkin.

● Într-o convorbire cu un corespondent de la „Literatura i jizn”, Stepan Șcipaciov, conducătorul delegației de scriitori sovietici care au vizitat recent S.U.A., a declarat:

— Vizita delegației noastre a fost o vizită de răspuns... O lună de zile e un răstimp scurt, mai ales dacă vrei să cunoști o țară ca Statele Unite, poporul ei, să cunoști literatura și cultura acestei țări. Și totuși am izbutit să aflăm și să vedem multe...

Am vizitat Washingtonul, New York-ul, Los-Angeles, Boston, Fresno și Fenix. Fenixul ne-a întâmpinat cu o căldură de 30°, iar Washingtonul ne-a primit cu zăpadă și vifor, incit avionul n-a putut mai întîi ateriza.

Ne-am întîlnit și am discutat cu dramaturgul Arthur Miller și cu Lilian Hellmann, cu poetul de culcare Langston Hughes, cu Mitchell Wilson și cu bătrînul poet american Robert Frost. Dar cel mai mult ne-a impresionat întîlnirea cu poetul Carl Sandburg. Acest bătrîn poet al Americii locuiește departe de New York, dar a venit special să se întîlnească cu noi. Am discutat cu Sandburg mult. Ne-a vorbit cu multă căldură despre țara noastră, pe care a vizitat-o vara trecută, despre poporul sovietic, despre N. S. Hrușciov și despre marea însemnătate a vizitei lui N. S. Hrușciov în S.U.A.

— Am cumpărat portretul lui Hrușciov — ne-a spus poetul — și l-am așezat în biroul meu...

● La invitația Uniunii asociațiilor sovietice de prietenie și legături culturale cu țările străine, în Uniunea Sovietică a sosit pentru o vizită de două săptămîni scriitorul spaniol Blas Otero.

Artistul poporului al U.R.S.S. Odissei Dimitriadi, dirijor principal al Teatrului de operă și balet din Tbilisi și al orchestrei simfonice de stat a R.S.S. Gruzine este de mai multe zile oaspetele țării noastre. După ce a dirijat o serie de concerte la Timișoara, București și Sibiu, O. Dimitriadi a plecat la Cluj, unde va apare, în ziua de 2 aprilie la pupitrul operei maghiare. La 7 aprilie, muzicianul sovietic este așteptat să dirijeze orchestra Teatrului de operă și balet din Capitală.

VEAC NOU

ORGAN AL CONSILIULUI GENERAL A.R.L.U.S.

Redacția și administrația: București, Str. Ion Ghica, 5 telefon 19.83.10.

ABONAMENTE:

pe 3 luni, 10 lei; pe 6 luni, 20 lei; pe un an 40 lei.

O ÎNTÎLNIRE DE NEUITAT

În primăvara lui 1918, situația din Petrograd era foarte încordată: uzinele și fabricile nu lucrau aproape deloc. Poporul suferea de foame. Erau zile cînd se distribuia populației numai cîte o optime de piine. În aceste împrejurări Lenin s-a adresat muncitorilor chemîndu-i să înființeze detașamente de aprovizionare cu alimente căci, așa cum scria Vladimir Ilici, foamea și șomajul nu pot fi înfrînte de unul singur, neorganizat.

Chemarea lui Vladimir Ilici a avut un răsunet excepțional de puternic în rîndurile populației din Petrograd. Răspunzînd chemării, la comitetele raionale și sovietele raionale s-au prezentat nenumărați voluntari.

În calitate de secretar al Comitetului de partid Petrograd mi-am dat seama că această mișcare populară era frînată de o seamă de activiști de partid cu munci de răspundere, așa că m-am hotărît să vorbesc cu Vladimir Ilici.

Prilejul mi s-a ivit curînd. Împreună cu alți cîțiva deiegași din Petrograd am plecat la Moscova, la cel de al V-lea Congres al Sovietelor. La ședința fracțiunii bolșevice a Congresului, Vladimir Ilici a venit cu mult înainte de începere. În clipa cînd m-am apropiat de el să-i spun cum stau lucrurile la noi, Lenin discuta cu Sverdlov și Avanesov.

— Ca răspuns la apelul dumneavoastră, Vladimir Ilici, nu numai muncitorii de rînd, ci și conducători de întreprinderi, vechi membri de partid vor să intre în detașamentele de aprovizionare cu alimente.

— Ei și? Foarte bine — mi-a răspuns Vladimir Ilici.

— Dar unii — am continuat eu — socotesc că Petrogradul se află în linia frontului, că nu poate rămîne descoperit și de aceea se ridică împotriva plecării la sate a celei mai bune părți a proletariatului.

— Cine anume? — a întrebat repede Lenin.

— Zinoviev...

Atunci, Vladimir Ilici a început să vorbească cu înflăcărare:

— Dar ce vor? Să oblige floarea proletariatului să păzească fabricile și uzinele care nu lucrează?

Să-și privească liniștiți soțiile și copiii care n-au ce minca? De la cine să aștepte ajutor muncitorii din Piter, în cine să nădăjduiască? Împotrivirea asta e revoltătoare! — a exclamat Vladimir Ilici.

Apoi, atent, temîndu-mă să nu scap vreun cuvînt am ascultat indicațiile lui Lenin:

— Acționați energic în vederea creării detașamentelor de aprovizionare — e o sarcină vitală, imediată. Și ridicați în muncile de conducere oameni noi de jos, din masă!

După care, i s-a adresat lui Sverdlov, care stătea lângă el: — Iakov Mihailovici, stai de vorbă, te rog, cu tovarășul Zaslavski și stabilește cu el cîți oameni poate da Petrogradul luna asta pentru detașamentele de aprovizionare.

În aceeași zi, seara, la propunerea lui Iakov Mihailovici, m-am dus la el, la Kremlin să-i spun cîți oameni și din ce raion ar putea fi mobilizați. Mai întîi Sverdlov m-a întrebat cine din activul de conducere și-a exprimat dorința să meargă la sate.

I-am numit pe Badaev, Strievski, Skorohodov, subliniînd că Kalinin arată foarte multă bunăvoință față de această idee. De obicei, la mobilizări, am spus, răspunde în primul rînd tineretul, dar acum e nevoie de oameni cu experiență, care au însă familii...

Am socotit necesar să-i arăt lui I. M. Sverdlov că erau și greutăți de ordin material. Muncitorii care intrau în detașamente trebuiau îmbrăcați, aprovizio-

desen de P. Vasițev

nați pentru drum, iar familiile lor aveau nevoie și ele de ajutor.

Tocmai atunci a telefonat Vladimir Ilici. I. M. Sverdlov l-a rugat să-l primească împreună cu mine.

După ce a ascultat informarea, V. I. Lenin a spus:

— E bine că se ridică asemenea probleme. Fondul de locuințe al burgheziei trebuie folosit mai bine, mai complet: muncitorii să fie instalați în palate. Nu toate palatele au valoare de muzeu. Trebuie organizate instituții pentru copii. Sarcina asta trebuie încredințată Comisariatului poporului pentru Învățămîntul public.

Eu am observat că muncitorii din Piter nu doreau să se mute în raioanele centrale ale orașului. Se obișnuiseră cu cartierele lor, aflate în apropierea uzinelor. Că nu se plîngeau numai de lipsa de locuințe, ci și de lipsa de paturi, mese, scaune. Se găsea mobilă în depozite, dar nu se stabilise încă cum să se facă distribuirea.

— Dar cine s-o stabilească? — a întrebat ironic Lenin.

— În oraș se organizează un sovnařhoz. În competiția lui au să intre, desigur, nu numai fabricile ci și aprovizionarea orașului cu produse finite.

— Dar Comitetul de partid din Petrograd și-a declinat orice răspundere? Dar sovietele raionale n-au secții? — a întrebat Lenin.

I-am răspuns că problema organizării activității sovietelor raionale se afla încă în discuție. Dar secțiile luptau deja împotriva speculei, pentru organizarea comerțului sovietic.

— De locuințele pentru muncitori trebuie să se ocupe comitetele raionale de partid și sovietele raionale, antrenînd în această activitate mase largi de muncitori — a arătat hotărît Lenin.

E cu neputință să uit anii cînd V. I. Lenin pune bazele politicii de pace a guvernului sovietic și cînd oamenii muncii abia începuseră să se simtă stăpîni în țara lor.

P. Zaslavski

membru al P.C.U.S. din 1905

Dirrecțiile progresului tehnic

Dezvoltarea forțelor de producție, dezvoltarea gîndirii științifice, fac ca începuturile construcției bazei tehnico-materiale a comunismului să coincidă cu începutul revoluției tehnice în fața căreia se găsește omenirea. Folosirea cît mai deplină, cît mai grabnică, cît mai eficientă a cuceririlor acestei revoluții constituie un factor hotărîtor al scurtării termenelor în care vor fi durate temeliile societății comuniste.

Cîteva calcule simple arată de ce se acordă în Uniunea Sovietică o atît de mare însemnătate progresului tehnic, diferitelor sale aspecte sociale și economice. Presupunînd, prin imposibil, că tehnica ar rămîne pe loc, că productivitatea muncii n-ar crește de fel și țînînd seama, pe de altă parte, de faptul că producția industriei sovietice trebuie să crească în anii septenalului cu 80 la sută și că săptămîna de muncă medie trebuie să scadă pînă la 35 de ore, ar însemna că în 1965 în întreprinderile industriale sovietice să fie ocupați nu circa 16 milioane de muncitori, ca în 1958, ci 37 de milioane, adică de 2,3 ori mai mult. Creșterea normală a populației nu îngăduie o astfel de sporire a numărului muncitorilor industriali. De aceea, creșterea producției industriale la nivelul prevăzut de planul septenal trebuie să fie realizată, în cea mai mare parte, pe seama creșterii productivității muncii, pe seama accelerării progresului tehnic.

Larga sferă a problemelor social-economice pe care le ridică introducerea pe scară mare a tehnicii noi a trecut pe primul plan al preocupărilor savanților sovietici ce lucrează în domeniul științelor sociale.

O mărturie a acestui interes pentru condițiile care pot asigura progresul tehnic și pentru urmările lui asupra vieții sociale și asupra activității economice a fost și o recentă sesiune științifică organizată de biroul secțiunii științelor sociale a Academiei de Științe a U.R.S.S.

Sînt cunoscute, în general, adîncile schimbări ce se petrec, sub semnul progresului tehnic, în structura balanței energetice a Uniunii Sovietice. Petrolul și gazele cu ceresc, treptat, un loc însemnat, ca sursă de energie. De pe acum, pe liniile de înaltă tensiune ale Uniunii Sovietice se transportă energia provenită din uzinele atomo-electrice și savanții sovietici își înmulțesc eforturile pentru a smulge naturii o taină pe care o păstrează încă cu gelozie: taina folosirii pașnice a energiei termo-nucleare.

În strînsă legătură cu schimbarea structurii balanței energetice se află și înlocuirea mașinilor conduse de oameni, cu sistemele de mașini cu reglarea automată a proceselor de producție, care nu lasă oamenilor decît funcțiile controlului și supravegherii. Încă în 1952, un economist considera „coapte” pentru automatizare următoarele ramuri de producție: construcția de mașini, industria chimică, a cimentului, a prelucrării țîțeiului, a sticlei, a mătăsii artificiale, a panificației, ca și industria grafică etc. De atunci încoace, lista industriilor „coapte” pentru automatizare s-a mărit. În același timp, a devenit limpede că în timp ce în țările capitaliste automatizarea este sortită să rămînă parțială, să se miște în cadrul unor limite relativ înguste, sistemul socialist oferă toate posibilitățile pentru înfăptuirea automatizării complete a proceselor de producție.

Progresul tehnic este strîns legat de chimizarea economiei naționale. În mod genial, Marx încă a prevăzut că rolul prelucrării mecanice va fi preluat din ce în ce mai mult de metodele chimice de acțiune asupra obiectelor muncii. Pe baza hotărîrilor Congresului al XXI-lea și ale plenarei din mai 1958 a C.C. al P.C.U.S. chimia sovietică își sporește eforturile pentru a pune la dispoziția economiei naționale materiale noi, polimeri în special, pentru folosirea complexă a tuturor componentelor materiilor prime industriale, pentru a furniza cît mai multe și mai valoroase articole de larg consum. Acestea sînt principalele căi pe care le urmează progresul tehnic, sesiunea secției științelor sociale a Academiei de Științe a U.R.S.S. a examinat și cîteva din principalele condiții ale asigurării acestuia. Printre referatele care au oglîndit aceste preocupări, au fost cel al lui L. Gatovski asupra „Problemelor stimulării economice a progresului tehnic” și referatul lui S. Heiman despre „Problemele organizării producției industriale”. Acest al doilea referat s-a bizuit pe indicația cuprinsă în discursul rostit de N. S. Hrușciov la plenara din iunie 1959 a C.C. al P.C.U.S. „...problemele organizării producției constituie o mare parte a muncii noastre ideologice în etapa actuală”.

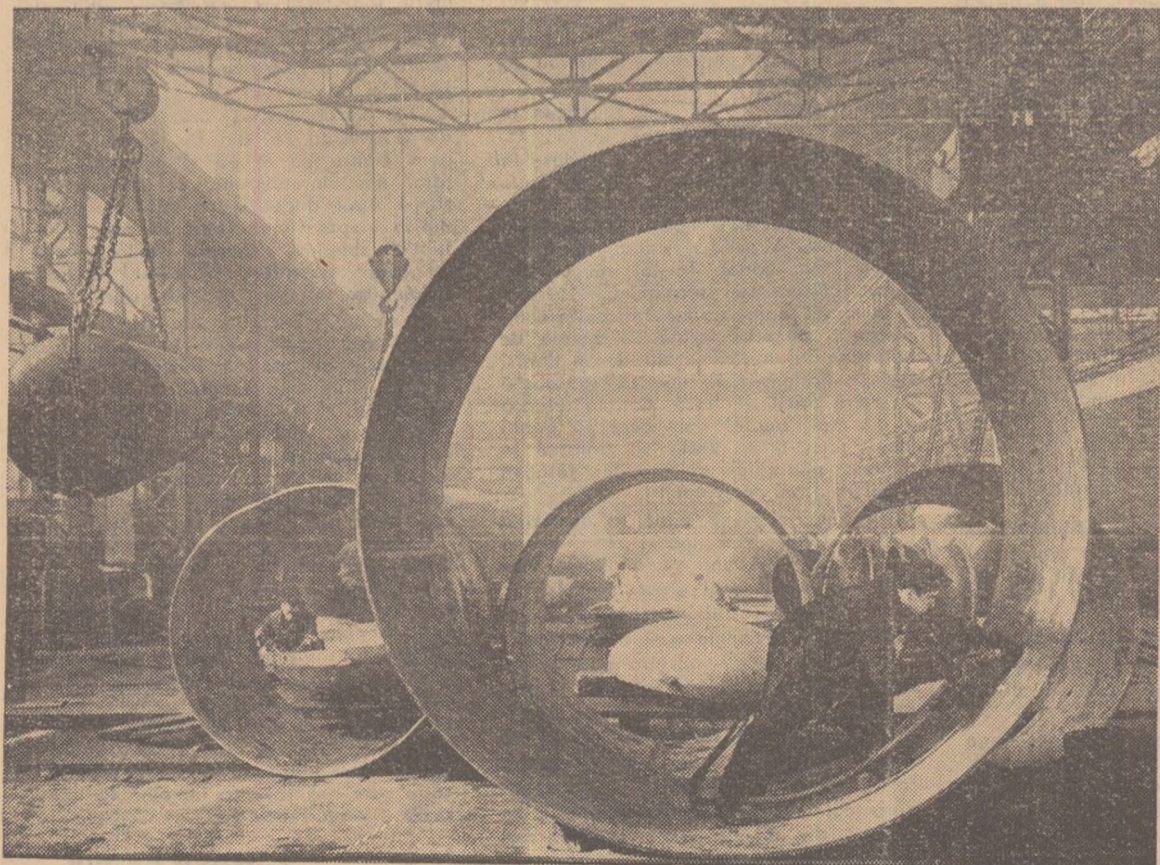
Un loc însemnat în preocupările lucrătorilor din domeniul științelor sociale îl ocupă, de bună seamă, consecințele sociale ale progresului tehnic. Cercetarea influenței multilaterale a progresului tehnic asupra vieții sociale, înțelegerea justă a urmărilor sale au o foarte mare însemnătate asupra ritmurilor și condițiilor construirii comunismului.

O mare înrîurire o are progresul tehnic, a subliniat referatul lui A. Zvorikin, asupra caracterului și formei muncii, asupra compoziției profesionale a muncitorilor, asupra sistemului de pregătire a cadrelor, asupra învățămîntului, asupra vieții personale și publice.

În Uniunea Sovietică, pe măsura dezvoltării forțelor de producție, pe măsura creșterii productivității muncii, o parte tot mai mare din munca societății va putea fi îndreptată spre gospodăria comună, în învățămînt, în diferitele domenii ale culturii, în domeniul sanitar. După calculele făcute, în timp ce în perioada 1958-1965 numărul celor ocupați în economia națională va crește cu 15,5 la sută, numărul lucrătorilor ocupați în sfera neproductivă va crește cu 22,7 la sută. Totuși, în ramurile hotărîtoare ale producției materiale, numărul celor ocupați în economie va crește mai repede ca acelu al lucrătorilor din sfera neproductivă.

Planificarea centralizată a economiei sovietice îngăduie să se repartizeze resursele de muncă, să se asigure calificarea și recalificarea lor, în așa fel încît progresul tehnic să devină o sursă de creștere a nivelului de trai.

Al. Leon

La uzinele metalurgice din Urali se construiesc urtase cisternă pentru industria chimică.

În toamna anului 1904 țaranul Mihail Novikov, originar din gubernia Tula a pornit la drum spre lasnaia Poliana cu Vania, băiețelul lui de vreo opt ani. Vroia cu tot dinadinsul să-i arate copilului un vechi cunoscut — pe Lev Nikolaevici Tolstoi. Așa a avut copilul de atunci, de acum 56 de ani, prilejul să-l vadă pentru prima oară pe marele scriitor. Din păcate numai să-l vadă, căci de vorbit n-a avut curajul s-o facă; s-a fisticit de tot în fața „venerabilului bătrîn” și n-a putut scoate o vorbă...

Dealtfel și tatăl, sfios cum era din fire, se codise să-l ducă de-a dreptul la conac și-l lăsase în casa unui cunoscut, care locuia lângă moșia scriitorului.

— Să-l pîndești pe nenea Tolstoi cînd o ieși la plimbare, își povățuise el feciorul. Are obiceiul de se așează pe banca lui, în parc... Acolo ai să-l poți privi în voie.

Băiatul țopăise de bucurie la auzul acestor vorbe și o rupsesse îndată la fugă, cu alți cîțiva băiețași de o seamă cu el, spre un ogor megieș, la cules de napi... Dar, spre dezamăgirea lui, în ziua aceea nenea Tolstoi nu ieși la plimbare. Il văzu abia a doua zi. Venea din spre conac cu pas sprinten, cu un băț noduros în mînă, îmbrăcat într-o bluză lungă, cenușie și încins cu o curea. Era o vreme frumoasă de început de toamnă cînd frunzele copacilor prind să dea în galben — iar arțarii și frasinii se îmbujorează la față ca niște codane... Zărindu-l pe bătrîn copilul se îndreptă fugind spre el, dar se zăpăci deodată și rămase incremenit locului, la cîțiva pași de cărare. Mirat oarecum de această apariție neașteptată, Tolstoi se oprî și el.

— Ce-i cu tine, voinicule? Nu m-ai mai văzut pînă acum?

Vania nu-i dădu nici un răspuns. Se uita țintă la „venerabilul bătrîn”, să-l mîninge din ochi, nu alta, dar nu putea scoate o vorbă. Și numai în gînd își re-

din viața lui TOLSTOI

mîninge? De-ai ști ce om e, piinea lui Dumnezeu!

Il dojeni și taică-său, în timp ce se întorceau amîndoi spre gara Kozlovka-Zaseka:

— Rău ai făcut că nu i-ai vorbit. Nenea Tolstoi m-a întrebat dacă nu cumva ești băiatul meu, și cînd i-am spus că

— Cum așa, se minună băiatul, dar casa aceea mare și parcul pe care l-am văzut nu sint ale lui?

— Nu, il lămuri taică-său. Sint ani de cînd le-a dăruit unor rubedenii de ale lui, iar moșia a împărțit-o țăranilor.

— Și cum... întrebă nedumerit băiatul, n-are nici bani?

I. Novikov, în prezent pensionar, l-a cunoscut pe tatonul de la lasnaia Poliana în împrejurări dramatice, pe care le relatează în însemnările de față

ai venit anume ca să-l vezi, s-a supărat foc. Mi-a tras o săpuneală zdravănă că nu te-am adus la el, dar după aceea a început să ridă și mi-a spus: „Nu-i nimic, are să crească mai mare și ai să mi-l aduci atunci. Am să stau neapărat de vorbă cu el”.

Dar vai, asta nu s-a mai întimplat niciodată!

Încurajat oarecum de vorbele tatălui, Vania începu a pune tot felul de întrebări.

— Da de unde-l cunoști tătucule, pe nenea Tolstoi? Cînd l-ai cunoscut?

— Acum nouă ani, prin 1895, cînd făceam serviciul militar. Eram furier la statul major al districtului militar Moscova, cînd m-am dus pentru prima oară la el în strada Hamovniki... Locuia la numărul 21. Aveam cu el o treabă importantă...

Aici tata se oprî, dar văzînd privirea rugătoare a băiatului urmă:

— Bine, bine, am să-ți spun. M-am dus la el ca să-i arăt niște hirtii secrete ale statului major... Era un ordin al țarului privitor la împușcarea unor muncitori care ceruseră piine, care vroiau să trăiască și să muncească liberi... Ei, dar tu ești încă prea mic și necopt ca să înțelegi asta. Am să-ți povestesc eu altădată.

Și tatăl tăcu. Dar peste cîțva timp băiatul porni iar să-l întrebe:

— Și cum te-a primit nenea Tolstoi, bine?

— S-a bucurat mult cînd m-a văzut. Era bun cu toată lumea și iubea mai cu seamă oamenii din popor. M-a pofit să stau pe un scaun alături de el, m-a întrebat de sănătatea aior mei, despre cite și mai cite. Aflînd că i-am adus niște documente secrete s-a neliștit dintr-o dată, s-a schimbat la față și m-a rugat să i le dau repede să le cerceteze. A intrat în cabinetul lui și a zăbovit un ceas. Cînd s-a ivit din nou în prag avea fața îmbujorată.

— Îți mulțumesc din suflet, mi-a spus. Într-adevăr, documentele sint foarte interesante. Am făcut citeva extrase... Dar te rog să le duci numaidecît înapoi și să le pui de unde le-ai luat. Dacă s-ar afla cumva că ai fost cu ele la „răzvrătutul Tolstoi” — și spunînd asta zîmbi — ai fi trimis în fața Curții marțiale. Nu mai risca. Poți veni oricînd la mine, mi-ai face o deosebită plăcere, dar te rog nu mai aduce astfel de hirtii care îți pot pune viața în primejdie.

— Și ce i-ai răspuns, tătucule? întrebă băiatul.

— I-am spus că pentru adevăr merită să-ți pui viața în joc. Mi-am mai pus-o eu și mai tirziu... Ți-am povestit doar de întimplarea de la Karabutak, îți mai aduci aminte?

— Sigur. Se poate să uit... rosti Vania și strînse mai tare în mînă bățul pe care și-l meșterise de cînd plecaseră de la lasnaia Poliana.

Umblară tăcuți cîțva timp unul lingă altul apoi, cînd se iviră în depărtare stîlpii de telegraf care mărgineau linia de cale ferată, Vania se întoarse din nou spre taică-său:

— Spune-mi, totă, nenea Tolstoi e bogat?

— Ca și noi...

frigurată... Orice huruit de roți stîrnea bucuria întregii familii. Copiii țipau cît îi ținea gura: „Vine nenea Tolstoi, vine nenea Tolstoi!” și alergau într-un suflet la poartă.

Dar spre dezamăgirea tuturor, huruitul roților se pierdea curînd în lungul șleaului, cîinii își conțineau hămăitul. Tolstoi nu mai venea...

Văzînd că oaspetele întîrzie, Mihail Novikov plecă la Moscova împreună cu fiul său ca să-l dea „învățcel la tipografie”. Așa se exprima Tolstoi în scrisoarea sa adresată profesorului I. N. Anucin. Această scrisoare avu darul să hotărască soarta și viitorul unui copil de țaran oropsit, deschizîndu-i porțile vieții.

Dar la Moscova celor doi drumeți le fu dat să audă dureroasa veste a morții marelui lor prieten. În gara Astapovo Tolstoi își dăduse obștescul sfîrșit...

Feciorul rămase la Moscova ca „învățcel” la tipografia unui ziar, iar tatăl plecă la lasnaia Poliana spre a lua parte la înmormîntarea marelui dispărut.

★

Cum se explică că în zilele acelea chinuitoare ale fugii lui din lasnaia Poliana, Lev Tolstoi n-a izbutit să ajungă în satul Borovkovo? Se afla doar destul de aproape iar drumul era accesibil chiar și pe vreme de toamnă.

O anume vină a avut și tatăl meu, Mihail Petrovici Novikov, din pricina șovăielii lui. În cursul ultimei lui întrevăderi cu Tolstoi, în toamna anului 1910, văzîndu-l pe marele scriitor din cale afară de trist și de descurajat tatăl meu și-a arătat temerea că pentru un om de 82 de ani brusca renunțare la vechiul fel de viață ar putea avea urmări grave. Cu toate acestea, peste două zile, adică la 28 octombrie, Novikov l-a anunțat pe Tolstoi că i-a pregătit casa și că toată familia așteaptă să-i ureze din toată inima „Bun venit”!

Tragicul conflict din sinul familiei scriitorului, care de ani de zile îi otrăvea viața, luase însă asemenea proporții încît Lev Nikolaevici socotise că nu mai putea aștepta o clișă. Și numai cu o zi înainte de a primi răspunsul tatei, Tolstoi hotărî să plece într-o „direcție necunoscută”, însoțit de medicul lui curant. Scrisoarea din satul Borovkovo, care întîrziase cu o zi, îi fu expediată din lasnaia Poliana în stația Astapovo și citită chiar în ajunul tragicului sfîrșit.

★

Dar, să presupunem că Lev Nikolaevici ar fi primit la timp răspunsul și ar fi ajuns cu bine în satul Borovkovo. Ce s-ar fi întimplat? Ar fi putut trăi liniștit în mediul acela țărănesc, după care tinjea atîta? Faptele infirmă o asemenea presupunere.

Căci în timp ce familia lui Novikov își pregătea casa pentru oaspetele atît de dorit, capul familiei nici nu bănuia că toată corespondența lui cu Tolstoi era citită și răscitită la poștă și numai după aceea predată destinatarului, care era „fîlat” de multă vreme de Ohrana.

Aceeași soartă a avut și ultimul răvaș expediat de Tolstoi în satul Borovkovo: scrisoarea fusese deschisă și citită de șeful oficiului poștal, Ivan Ivanov și de uriadnicul Viukov, lucru pe care l-am aflat chiar din gura uriadnicului în iulie 1914, în ziua dezlănțuirii războiului împotriva Germaniei. Beat mort, uriadnicul Viukov s-a lăudat în circiuma lui Iolkin că „a controlat întotdeauna corespondența lui Tolstoi cu anarhistul Mihail Novikov din Borovkovo”.

— O săi învingem! urla el, holbîndu-și ochii la cei din jur. O să învingem pentru că și ei au luminăția sa țarul știm întotdeauna ce trebuie să știm! Apoi, după ce s-a bătut cu pumnul în piept, și-a încheiat discursul „patriotic” zbirînd: Moarte ateilor și celor care răzvrătesc poporul! O săi stîrpinim pe toți ca pe niște șobolani!...

Și abia atunci, cu ani mai tirziu, mi-am dat seama că nu numai țaranul Novikov îl aștepta pe Tolstoi. Il așteptau și alții. Il așteptau cu nerăbdare uriadnicul și jandarmii, ca să-l pună îndată sub supraveghere, să-l urmărească pas cu pas, să tragă cu urechea la tot ce avea să spună țăranilor și apoi să raporteze superiorilor, care aveau să-i răspundească după „merit”.

Reprezentantul celor o sută de milioane de țărani, cum i se spunea pe atunci scriitorului, nu putea să vină liber în mijlocul poporului, să trăiască viața simplă a acestuia, să scape de intrigile și răutățile „nobilei” lui familii.

Tolstoi n-avea unde să plece. Copiii țarului l-ar fi urmărit peste tot, după cum l-ar fi urmărit ca să-l ia sub „tutelă” și familia lui, oameni zgirciți, fără inimă, în frunte cu propria soție care n-a știut să fie pînă la urmă decît o simplă contesă.

I. Novikov-fiul

Moscova, 1960.

Tolstoi la lasnaia Poliana

peto mereu: „E așa, așa cum mi l-am închipuit!”

Bănuind pe semne pricina acestei fisiceli, Tolstoi zîmbi blajin și-l sfătui:

— Hoi, du-te la joacă. Eu am să mă plimb puțin, și apoi... o să stăm de vorbă! Ne mai întîlnim noi. Și o porni cu pași mari pe cărare, afundîndu-se în poiană.

Prietenii lui Vania, care urmăriseră întîmplarea ascunși după tușurile din jur, îl luară numaidecît peste picior:

— Bine măi, papă-lapte ce ești, de ce nu i-ai vorbit? Ți-era frică să nu te

Inițiative noi în lupta pentru septenal

Înaintind cu pași repezi pe drumul spre comunism, oamenii sovietici au dat o nouă dovadă de inițiativă creatoare, inaugurând stilul comunist de muncă. În preajma istoricului Congres al XXI-lea, care a adoptat grandiosul plan septenal, a luat naștere entuziasta mișcare a brigăzilor de muncă comunistă, în care sînt antrenate astăzi mai bine de 3 milioane de muncitori, ingineri, tehnicieni și colhoznici.

Ne aflăm, de data aceasta, în fața unei trăsături evoluate a societății sovietice, — corespunzătoare creșterii și perfecționării forțelor de producție socialiste — care favorizează îmbogățirea fără precedent a inițiativei masei. Mărețele obiective ale septenalei au dat un impuls nemaîntîlnit întrecerii în muncă. Masele au pornit să valorifice la maximum experiența celor mai buni dintre fruntași, pentru a ridica nivelul general al muncii productive la nivelul acestora.

Membrii brigăzilor de muncă comunistă — pe drept cuvînt numiți „exploratori ai viitorului” — au început lupta pentru descoperirea și folosirea complexă a rezervelor interne, pentru obținerea unei și mai ridicate productivități a muncii, pentru perfecționarea producției. În rîndurile de față înfățișăm doar cîteva dintre nenumăratele inițiative valoroase apărute în ultimul timp în cele mai diferite colțuri ale Uniunii Sovietice.

După pilda unor mineri vestiți ca Nikolai Mamai și A. Kolcik, multe colective de muncă comunistă și-au propus drept obiectiv să depășească zilnic producția planificată și să mărească economiile. Exemplul metalurgistului N. Pervezev și al rîntuitorului M. Cepelova îndeamnă la realizarea unei producții de calitate, fără excepție. Urmind inițiativa strungarului inovator V. Seminski, mii de muncitori tind să devie, fiecare, raționalizatori. Dezvoltînd inițiativa constructorilor de mașini P. Zaichenko și A. Loghinov din Leningrad, numeroși membri ai brigăzilor de muncă comunistă depun eforturi pentru însușirea complexă a metodelor înaintate la fiecare loc de muncă.

Milioane de muncitori din diferite sectoare ale economiei sovietice pășesc pe căile deschise de celebra brigadă a metalurgistului Mihail Romașov, din Leningrad (care a lansat pentru prima oară lozincă atingerii în 5 ani a nivelului productivității muncii prevăzută pentru finalul septenalei) sau de vestita textilistă Valentina Gaganova, inițiatorea patrioticeia acțiuni de preluare a conducerii brigăzilor codașe, în scopul ridicării lor la nivelul celor fruntașe.

În ultimul timp uriașa mișcare de întrecere a depășit limitele brigăzilor, secțiilor sau întreprinderilor, pentru a se extinde la regiunile economice în întregul lor. Obiectivul imediat al acestei întreceri la scara regională este îndeplinirea înainte de termen a planului pe 1960. Niciind întrecerea nu a fost atât de largă, niciind nu a îmbrăcat un caracter de masă atât de cuprinzător. Aspectele deosebite de vii ale întrecerii sînt oglindite de crearea și întărirea legăturilor nu numai între consiliile economiei naționale, ci și între întreprinderi și șantiere, între brigăzi și muncitorii regiunilor respective. Se extinde mult schimbul de experiență — izvor creator de răspîndire rapidă a noului.

Inițiativa acestui gen de întrecere aparține moscoviților. Chemarea lor, primită cu însuflețire de leningrădeni, are astăzi adăuzirea a numeroase regiuni economice: Sverdlovsk, Dnepropetrovsk, Harkov, Novosibirsk, Kuibîșev, Stalingrad, Azerbaidjan, Fașkent, Ivanov, Lugansk, a regiunilor Tătară, Bașkiră etc.

Deși întrecerea este abia la început, de pe acum i se văd roadele. În regiunea economică Lugansk nu a existat nici o mină care să nu-și fi îndeplinit planul pe ianuarie și februarie. În întrecere cu regiunea Konstantinovo, muncitorii din regiunea Stalino nu slăbesc nici un moment efortul pentru a realiza obiectivul propus: nici o întreprindere cu planul îndeplinit.

Rezultate excepționale în întrecerea socialistă au fost obținute și în anii cincinalelor. În perioada primelor planuri cincinale — și mai cu seamă la început — n-au existat însă condițiile de astăzi, cînd imensul progres tehnic și trecerea la mecanizarea complexă și automatizarea producției, cuceririle uimitoare ale științei și creșterea gradului de calificare a cadrelor, permit să se obțină indici foarte ridicați de productivitate a muncii nu numai de către fruntași și inovatori, ci de către masele tot mai largi ale muncitorilor.

La combinatul metalurgic din Magnitogorsk, producția de oțel și fontă pe cap de muncitor este astăzi de 1,5 ori mai mare decît în uzinele americane similare. Această înaltă productivitate a muncii nu este cituși de puțin un caz izolat. Colectivele tuturor întreprinderilor siderurgice sovietice luptă acum pentru a ajunge la productivitatea combinatului din Magnitogorsk. La fel oțelarii din toate regiunile economice luptă pentru a obține o producție de 16,9 tone oțel de pe fiecare metru pătrat de vatră-cuptor

— indice pe care l-au atins inovatorii de la „Zaporoj” tal”.

Excepționalul efort uman se conjugă armonios cu uriașa dezvoltare a bazei materiale. Numai în primul an al septenalei au fost construite peste 1.000 de întreprinderi industriale. Să mai adăugăm că e vorba de mari întreprinderi, de întreprinderi în care procesele tehnologice au asigurat un înalt grad de mecanizare complexă și de automatizare.

Pentru anul 1960, investițiile capitale se cifrează la 255,5 miliarde ruble (de 6 ori mai mult decît în 1940) ceea ce tradus în construcții înseamnă alte aproape 30 de obiective siderurgice, peste 20 întreprinderi în industria petrolului și gazelor, 50 de construcții de o deosebită importanță în industria chimică, 23 întreprinderi-gigant în industria ușoară etc., etc. Tehnica nouă a anului 1960 va fi intruchipată în construirea a peste 1400 prototipuri de mașini, mecanisme și aparate ultra moderne. Anul acesta, industria sovietică va livra peste 400 noi tipuri de produse de înaltă tehnicitate, printre care excavatoare puternice cu roți portuce, locomotive electrice, turbine cu gaze, cazane, turbine și generatoare mult perfecționate, noi tipuri de automobile și autobuze, tractoare etc.

Pe temelile atât de solide ale tehnicii noi pe care o asigură septenalul, elanul mili-oanelor de oameni dornici să învețe a trăi și munci în chip comunist, imprimă înaintării societății sovietice spre comunism un ritm care depășește tot ce se putea închipui pînă acum. În aceste condiții, îndeplinirea septenalei cu 1-2 ani înainte de termen devine o perspectivă din ce în ce mai luată în considerare.

M. Mihail

Unul dintre „exploratorii viitorului”: oțelarul Piotr Mahot, Erou al Muncii Socialiste

Satul epocii comunismului

Locuitorii din Ksaverovka își mai amintesc și azi de vizita pe care N. S. Hrușciov le-a făcut după război, cînd satul abia începuse să se înfiripe din nou, din ruine. Frontul îl măturase din temelii și colhoznicii s-au văzut nevoiți să-și reconstruiască locuințele din chirpici. Ca și odinioară, casele erau construite haotic, de-a lungul unor uliți înguste, întortochiate.

N. S. Hrușciov i-a însuflețit pe colhoznici, spunindu-le că în cel mult zece ani în locul acestor case vor fi înălțate clădiri mari, luminoase și că la față va începe o viață nouă, cum n-au apucat nicînd colhoznicii în trecut. Anii s-au scurs, și iată că această previziune s-a realizat...

Sate-orășe asemenea Ksaverovkăi se construiesc prelungindu-se în Ucraina și pe întreg întinsul Uniunii Sovietice. În cursul ultimilor cinci ani, în satele sovietice au fost construite peste 3.500.000 clădiri moderne destinate locuințelor, un mare număr de școli, spitale, creșe și grădinițe pentru copii. Niciodată pînă acum satul sovietic n-a cunoscut asemenea prelaceri. Așezările sînt reconstruite după planuri bine gîndite.

Ksaverovka, satul despre care se vorbește în articolul de față, reprezintă un exemplu tipic pentru satul sovietic de astăzi, pentru pașii mari spre lichidarea deosebirilor dintre sat și oraș, una din principalele caracteristici ale comunismului.

Aflat la numai șizeci de kilometri depărtare de Kiev, satul Ksaverovka este centrul binecunoscutului colhoz „Drujba”. Nu de mult, localitatea a fost vizitată de N. S. Hrușciov, care s-a interesat de mersul treburilor colhozului, de reconstrucția satului și a dat indicații privind organizarea șantierei.

Anii războiului au ruinat cu desăvîrșire economia arteului. În ultimii ani însă, colhoznicii au ridicat grajduri noi, încăpătoare, adăposturi pentru porci, magazii și alte clădiri necesare gospodăriei. Colhozul a fost printre primele care au început să fabrice pe cont propriu materialele necesare construcțiilor sale. Între altele, oamenii au amenajat o cărămidărie care produce anual 8 milioane de cărămizi.

Lucrurile au început să meargă mai bine, obișnuiau să spună colhoznicii, dar așezarea noastră continua să semene cu vechiul sat. Ar trebui să construim ceva nou, un adevărat orașel socialist, după un plan bine sistematizat.

Inițiativa țăranilor din Ksaverovka a fost susținută de forurile superioare regionale și republicane.

Planul de reconstrucție a fost bine înțeles întocmit în strînsă colaborare cu colhoznicii. În sat a fost organizată o expoziție de proiecte-tip de locuințe și edificii publice. Discuțiile în jurul planșelor și machetelor au dovedit o dată mai mult cît de mult au sporit necesitățile și exigențele lucrătorilor din agricultură.

Marea majoritate a celor ce au participat la discuții s-au pronunțat pentru casele cu un etaj, avînd trei, patru camere și bucătărie. Familiile mai puține numeroase au preferat locuințele de două camere. Cu toții au fost însă unanime că terenurile din jurul caselor trebuiesc reduse la maximum, ca de altfel și suprafața satului.

În schimb, problema „cuptorului rusec” a stîrnit discuții furtivoase.

Face oare să fie păstrat în casele orașelului nostru socialist acest străvechi mijloc de încălzire? — se întrebau unii.

— Și totuși multor gospodine le-ar veni greu să renunțe la tradiția coacerii pîinii acasă, în cuptor — susțineau alții.

Soluția prezentată de arhitecți a pus capăt disputei: gazele vor încălzi de minime soba pînă acum încălzită cu paie și lemne. Totodată va fi construită o brutărie ceea ce îi va mulțumi desigur pe partizanii progresului.

Colhoznicii din Ksaverovka au hotărît să amenajeze în centrul viitorului orașel o piață mărginită de edificii, între care și Casa de cultură, o clădire frumoasă, cu o sală de spectacole de 500 de locuri. Casa de cultură va de servi nu numai pe localnici, dar și satele învecinate Pîntșuki și Marianovka, precum și pe cei din colhozul „Drumul lui Lenin”, cu care Ksaverovka întreține strînse legături.

Alături de club va fi construită clădirea conducerii arteului, în care va fi amenajat și un laborator agronomic, Casa învățămîntului și sovietul sătesc, unde vor funcționa și birourile poștei, Casa de economii, un han și un mare magazin alîmentar și de produse industriale cu secții de spălătorie, vopsitorie, salo de coafură etc., etc.

Centrul pieții va fi dominat de un monument al lui Lenin. În spatele edificiilor va fi amenajat Parcul de cultură și odihnă, înzestrat cu terenuri de sport, cinematograful în aer liber și un lac cu o bază de sporturi nautice.

Pe strada principală au vrea să construim o școală de 8 clase pentru 320 de elevi, pe care mai apoi s-o putem transforma în școală-înteriat pentru învățămîntul politehnic — și-au exprimat colhoznicii dorința. Dorim să avem de ascultarea o creșă, o infirmerie și o baie de aburi.

Și arhitecții au pornit la treabă. Buna întocmire a proiectului, precum și reducerea la maximum a suprafețelor din jurul locuințelor au făcut ca perimetrul noului sat să scadă de la 450 la 120 de hectare. Aceasta contribuie la reducerea cheltuielilor de in-

stalare a conductelor de gaze și apă, a rețelei electrice și de televiziune.

O însemnată economie a fost realizată și prin aplicarea principiului construcției de clădiri combinate sau legate în blocuri. În acest fel, costul unui metru-cub de clădire a scăzut cu 15 la sută, iar cheltuielile pentru amenajarea centrului cu 23 la sută. La construcții au fost folosite proiecte-tip elaborate de Institutul ucrainean de construcții și Academia de construcții și arhitectură a R.S.S. Ucrainene, ceea ce a contribuit de asemenea la reducerea costului lucrărilor.

... Au trecut numai 10 luni de la memorabila adunare a colhoznicilor din Ksaverovka, în care a fost dezbătut planul de reconstrucție a satului. În acest scurt răstimp, prima parte a programului de construcție a și fost realizată. Au fost ridicate, astel, clădirile cu un etaj ale școlii, magazinului, sovietului sătesc, hanului și conducerii colhozului. Sînt pe cale de a fi terminate palatul Casei de cultură, precum și clădirile destinate unor locuințe. De pe acum au fost puse la dispoziția colhoznicilor 70 de apartamente noi, cu dependențele respective.

Cum arată un astfel de apartament? El nu se deosebește prin nimic de locuințele construite în marile orașe. Fiecare apartament este alcătuit din două pînă la patru camere a cîte 8—18 metri pătrați, bucătărie, baie, toaletă, cămară și verandă cu geamle sau descoperită, după preferințe. Încălzirea se face prin sistem central, cu gaze, care sînt folosite și la bucătărie. În același timp, apartamentele dispun de instalație de apă rece și caldă, de electricitate și radio.

Reconstrucția Ksaverovkăi continuă în ritm accelerat. Nu peste mult timp vechiul sat va deveni de nerecunoscut. El va fi un adevărat orașel, așa cum vor arăta în curînd tot mai multe sate sovietice.

(Din revista „Kultura i jizni”)

11 oameni pe o insulă

O noapte neagră, liniștită. Sub cupola rece, înstelată a cerului, se zbat talazurile mării. La drept vorbind, nu e chiar marea, ci doar o strîmtoare care leagă Oceanul Inghețat de Nord de Marea Behring. Dar cearcă să-i vezi malurile! În partea ei cea mai îngustă strîmtoarea Behring are o lățime de 85 de kilometri!

În apă se disting contururile întunecate a două Insule. Una se numește Marele Diomid, cealaltă — Micul Diomid. Cea dintîi aparține Uniunii Sovietice, cea de a doua Statelor Unite ale Americii. Cele două insule sînt despărțite printr-o fișie subțire de apă, de cîteva kilometri. Ambele insule sînt locuite de eschimoși. Vorbesc aceeași limbă și se vizitează des unul pe altul.

Să presupunem că un eschimos de pe insula americană a pornit în dimineața zilei de joi 31 decembrie 1959 spre Marele Diomid unde în funcție de calitățile caiacului său a ajuns după o oră-două de drum. Aici era deja vineri, începuse Anul Nou. După ce și-a vizitat prietenii, eschimosul s-a întors seara acasă, pe Micul Diomid, unde era abia... joi. Așa că omul a revenit de fapt la ziua de ieri.

Nu, nu e cîtuși de puțin vorba de o iluzie, ci de faptul că fișia aceasta de apă de cîteva kilometri delimitează nu numai spațiul, ci și timpul. Ziua de azi se înfiltează aici cu cea de mîine: între insulele Diomid trece hotarul internațional al schimbării datelor. Iar de la Revoluția din Octombrie fișia aceasta s-a transformat și într-un hotar între ziua de ieri și cea de mîine nu numai în sensul propriu, ci și în cel figurat al cuvîntului.

În cartea cunoscutului savant norvegian Rodal, care și-a închinat întreaga viață studierii Nordului, am citit următoarele rînduri:

„Noaptea arctică ascunde laturile neplăcute ale firii omenești. Vanitatea, gelozia, suspiciunea, egocentrismul și egoismul, răutatea și caracterul nestăpînit duc la scene de violență și la episoade care se încheie tragic“.

Toate acestea se întîmplă în lumea care trăiește încă în ziua de ieri.

Despre ziua cea nouă, de azi, am adunat în caietul meu sumedenie de însemnări pe care le-am făcut după ce am stat de vorbă cu exploratori polari, hidrometeorologi, radiofoniști, vînători și piloți sovietici. Și toate sînt atît de interesante, încît îmi vine foarte greu să mă decid care dintre ele să aleg pentru reportajul de față...

Să ne oprim totuși la insula Belaia, pierdută în imensitatea mării Karsk, undeva la capătul pămîntului, dincolo de paralela 73. Insula Belaia face parte din împărăția mlăștinoasă a tundrei. Ici-colo ripi nu prea adînci intrerup monotonia peisajului. În timpul iernii bintuie aici furtuni turbate; primăvara, vara și toamna se aștern neguri reci, dense ca niște ziduri imateriale. Pe insulă trăiesc urși, iar în unii ani se abat pe aici sute de vulpi polare. Dar niciodată încă omul nu s-a încumetat să se stabilească pentru totdeauna pe acest pămînt înghețat.

Acum cîteva ani pe insula Belaia a fost creată o stațiune polară. De atunci un număr de 10-15 oameni lucrează aici în fiecare an.

În 1958, cînd am fost pe insula Dixon, mi s-a povestit o întîmplare nenorocită care a costat viața unui cercetător polar de pe Belaia — hidrometeorologul Alexei Feodorovici Alexeenko. Omul se îmbolnăvise subit. Medicul chemat de urgență de pe Insula Dixon a stabilit că bolnavul are meningită. Alexeenko a fost îndatî imbarcat pe bordul unui avion, dar după zece minute de drum a murit.

În toamna anului 1959 am vizitat din nou insula Dixon și am avut ocazia să o cunosc pe văduva lui Alexeenko, Lidia Nikolaevna — o femeie tînără, deșteaptă, cu mult spirit de observație. Ea mi-a vorbit despre insula Belaia și despre eroii ei.

...După 12 zile de drum cu trenul și după o călătorie pe Oceanul Inghețat de Nord, la 3 august 1956, au poposit pe insula Belaia cîteva oameni: directorul stațiunii polare, patru hidrometeorologi, trei radiotehnicieni, un mecanic, un bucătar și ajutorul lui. Cu totul erau șase bărbați și cinci femei — unsprezece oameni. Unsprezece caractere deosebite.

— Evident — mi-a spus Lidia Alexeenko — fiecare dintre noi avea lipsurile lui, dar trebuia să trăim împreună doi ani...

Din prima clipă i-a uimit pe toți ninsura polară. Zăpada se cernea din vălmășagul de nori groși și nu era de fel așa cum o știau oamenii din zona centrală a Rusiei.

Către seară, temperatura a scăzut brusc și îndată și-au făcut apariția cristalele de promoroacă. Ele s-au agățat ciorchine de stîlpi, de sîrme, sclipind și scînteind sub razele soarelui care apunea. În timpul nopții s-a abătut asupra insulei vîntul, care s-a transformat curînd în vijelie. Presiunea atmosferică a scăzut. După miezul nopții viscolul s-a întezit așa de tare,

încît nu se putea ști dacă zăpada cade de sus sau dacă vîntul o ridică de pe pămînt și o duce de colo-colo. Securile giruțelor străpungeau anevoie beznă, clipind neîntreprut.

Așa s-a scurs o zi după alta. A venit decembrie. Zilele erau tot mai scurte. Soarele abia apuca să se arate că iar dispărea la orizont. Dar în schimb, cum se transformase cerul arctic! Cuvintele sînt prea sărace pentru a descrie culorile lui, minunata lor imbinare.

— Natura Arcticii este uimitoare — am intrerupt eu povestirea Lidiei Nikolaevna. — Ea te răsplătește pentru toate neplăcerile care îi le pricinuieste.

— Da, de acest lucru m-am convins și eu pe insula Belaia, — mi-a răspuns interlocutoarea. — Să luăm de exemplu noaptea polară. Nici măcar potirnichile nu o suportă și fug de ea care încotro. Aerul te înțeapă cu ace de gheață. N-apuci să ieși bine din casă că genele, părul, îmbrăcămintea se și acoperă de chiciură. Gerul îți taie respirația, preface lacrimile în picături de gheață. Dar pentru ca omul să nu dezarmeze, natura îi oferă în schimb o priveliște unică: aurora boreală. Ce forme și ce culori extraordinare îmbracă! Văd și acum tabloul acela de neuitat: sus, pe cer, pilpie panglică galbene-verzii, care sînt apoi înlocuite de altele liliacii. Aurora pornește să se rostogolească ca un val uriaș. Într-una din nopți tot cerul era roșu, iar la orizont s-a ridicat discul de un portocaliu strident al lunii. Dimineața am auzit la radio că în noaptea aceea aurora fusese văzută pînă în R. S. S. Moldovenească și în Ucraina.

Lidia Nikolaevna mi-a povestit apoi cum au lucrat exploratorii polari.

Hidrometeorologul Nina Miciutina era de serviciu. Vremea era frumoasă. De pe pămînt se ridica ușor spre cer un balon-sondă. Ascensiunea lui trebuia urmărită cel puțin timp de o oră, după care urma să se prelucreză rezultatele observațiilor și să fie redactată telegrama aerologică. Trebuiau făcute concomitent și observații hidrologice și observații meteorologice. Trebuia stabilită presiunea atmosferică, temperatura aerului și a suprafeței solului, umiditatea și multe altele. Vrajitor să fi fost și tot n-ai fi putut face față! Așa că în ajutorul Ninei a venit cu sufletul la gură Nikolai Ermakov, care avea zi liberă.

— La noi cazurile acestea erau dese. Nimeni n-a pregetat vreodată să-și ajute tovarășii — a adăugat Lidia Nikolaevna.

Konstantin Subbotin și-a pierdut odată cîinii. Kosta îi iubea mult și le ducea dorul. În ziua lui liberă, Alexei Alexeenko a plecat în tundră să-i caute. Seara tîrziu, înghețat și potopit de zăpadă, s-a înapoiat cu cîinii pe care îi găsisese într-o ripă.

Alexei și Lidia Alexeenko au plecat odată să determine grosimea și densitatea stratului de zăpadă. Operația aceasta trebuia făcută pe o distanță de trei kilometri. Viscolul întrecuse orice măsură. Ca să nu se rătăcească, cei doi exploratori au aprins becul din virful farului. Vîntul le bătea în față, orbindu-i cu zăpadă. Furtuna se întezea, întunericul pusese parcă stăpînire pe întreaga lume. Numai farul lupta curajos

cu turbata mare de zăpadă, îmbărbătîndu-i pe oameni, arătîndu-le drumul. În sfîrșit toate măsurătorile fură executate. Lumina gâlbuie îi chema pe cei doi soți.

Dar Lidia Alexeenko mai avea ceva de făcut: să stabilească nivelul apei. Jur împrejur domnea tăcerea de gheață a nopții polare. Undeva, pe aproape, se auzea mormăitul gros al urșilor albi. Tinerii femei i se făcu frică dar și-o invinse repede. În gerul care împietrea totul, Lidia Nikolaevna băgă degetele înțepente în apă și scoase aparatul de măsurat.

...Peste cîteva minute se odihnea în cortul bine încălzit. Mîinile începuseră să i se dezghețe și o durere cumplită îi împungea cu mii de ace tot corpul. Dar inima îi bătea fericită.

În cort se adunase între timp tot colectivul: unsprezece oameni, unsprezece caractere diferite, unsprezece destine. Și totuși cit erau tot de apropiați! Lidia Nikolaevna observase de mult că cu fiecare zi creștea prietenia dintre cei unsprezece oameni. Iată-i pe toți în cort, o familie unită, plină de viață și de energie. Și Lidia Nikolaevna uită pentru o clipă că pe insula Belaia sînt furtuni, geruri insuportabile, nopți polare...

Așa au trecut săptămînii, lunile... Cei unsprezece oameni făceau observații științifice, urmau cursurile cercului politic, redactau o gazetă de pe-rete, își însușeau cîteva profesii, vinau potirnichii, vizitau filme, își fotografiau tovarășii, zăpada, potirnichile, urșii. Au împințat cu solemnitatea cuvenită anul 1957, apoi anul 1958.

Odată s-a îmbolnăvit ajutorul de bucătar Gheorghî Sepovalenko. Femeile l-au culcat în pat și au început să-l doborîcesc, iar bărbații l-au înlocuit cu schimbul la bucătărie. Șeful stațiunii polare a trimis o radiogramă medicului de pe insula Dixon. Spre seară, veni răspunsul. Medicul Rozanov recomanda: „Bolnavul să ia de trei ori pe zi cite un praful de anestezia și trei tablete de aspirină. Continuați prîșnițele cu muștar“.

A doua zi, Sepovalenko se simți mai bine. — Grozav de priceput e Rozanov ăsta, — mi-a spus cu admirație Lidia Nikolaevna. — De fiecare dată cînd i-am cerut consultații prin radio, a pus diagnosticul fără greș.

Dar, cum se întîmplă în Arctica, după o neplăcere a urmat o bucurie: soția lui Alexandr Sepovalenko născu o fetiță. Pe insula Belaia se aflau acum 12 oameni.

Veni și ziua cînd avionul a transportat-o și pe Lidia Nikolaevna la casa de naștere de pe insula Dixon. Pilotul a avut de înfruntat o furtună cumplită. Și nu era pentru prima dată. De cite ori făpturile acestea mici, care nici măcar nu se născuseră încă, i-au silit pe piloții polari să o ia la drum pe orice timp și pe orice traseu, pentru ca ele să-și poată face apariția pe lume așa cum se cuvine!

Și soții Alexeenko tot de o fată au avut parte — Marinka. Același pilot le aduse pe mamă și fiică acasă, pe insula Belaia. Depunînd-o pe fetiță în mîinile grîjului, care tremurau de emoție, ale tatălui, pilotul glumi: „Asta-i cea mai mare realizare a ta!“

Apoi, cum am mai spus, în insula Belaia se abătă o mare nenorocire: Alexei Feodorovici Alexeenko muri de meningită. Micuța Marinka rămase orfană...

Lidia Nikolaevna n-a vrut nici în ruptul capului să se despartă de mormîntul sotului ei. S-a mutat pe insula Dixon și zilnic vine la movița de pămînt înghețat, aducînd buchete de flori polare, simple, fără strălucire...

Marinka are azi doi ani și 116 zile. La drept vorbind nu e o vîrstă prea înaintată. Toată viața ei o are înainte. Poate că va fi și ea unul din constructorii barajului din strîmtoarea Behring, acolo unde trece granița internațională a schimbării datei. Să-i urmărim succesele Marinkăi!

Nespus de grea, dar nobilă și deosebit de necesară oamenilor este munca exploratorilor polari. Piloții și marinarii, geograful și economiștii au pentru ei numai cuvinte de recunoștință.

Dar munca aceasta va fi și mai necesară în viitor. Savanții alcătuiesc planuri grandioase de transformare a naturii. Dar pentru ca planurile acestea să prindă viață este necesară nu numai ideea, ci și calcule și schițe, scheme și argumente, sînt necesare sumedenie de observații, fapte, cifre.

Toate aceste observații, fapte, cifre sînt oferite oamenilor de exploratorii polari, printre care și cei unsprezece cărora le-am închinat reportajul de față.

Savva Kojevnikov

Un bun cunoscător al drumurilor tundrei polare: operatorul A. Kanev. El aduce cu regularitate eschimoșilor cele mai noi filme.

Primăvara la Moscova

Poznașă ca de obicei, primăvara ne-a rezervat anul acesta o surpriză plăcută. Și-a făcut apariția triumfătoare, cu o zi mai devreme: la 20 martie. Cerul limpede, fără niciun fir de nor, soarele vesel, imbiau irezistibil la plimbare. Mi-am luat băiatul și am pornit să dăm o raită prin cartier. După nesfârșitele luni de iarnă e o plăcere să hoinărești pe străzi într-o dimineață de duminică, să te pierzi în mulțimea veselă și destinsă. Am mers așa o bună bucată de vreme și am ajuns aproape de celălalt capăt al bulevardului Lenin, limita extremă a capitalei, dincolo de clădirea Universității, când am observat strecurindu-se prim mulțime un grup de puști grăbiți, care strigau și își făceau semne.

— Sînt pește o sută l spunea unul dintre ei.

— Și frate-meu concurează, se lăuda un altul. A muncit toată noaptea, pînă pe la unu, ca să-și regleze motorul.

— Haideți mai repede, băieții! I-am urmat și noi, curioși.

Șirul clădirilor se sfîrșea acolo. Dincolo de malul abrupt se întindea cîmpia: la stînga, pîlcuri de boschete, la dreapta, întinderile nesfîrșite ale ogoarelor. În fața noastră se desfășura un tablou original. Se auzaseră cam o mie de oameni. Printre ei erau mulți schiori și o pușerie de puști, care arborau poate pentru ultima oară patinele. În mijlocul acestei mulțimi se distingeau cîteva zeci de motocicliști cu căștile tradiționale. În imediata apropiere a acestui teren sportiv improvizat, camioane basculante descărcau neconținut moloz de pe șantierelor învecinate, iar pe terenul implintat cu drapel albaste, purtînd emblema albatrosului (emblema distinctivă a clubului „Burevestnik”), un bulldozer „amenaja” pista sinuoasă, croindu-și drum prin străzile încă gros al zăpezii.

M-am apropiat de un motociclist, un adolescent imberb care aștepta liniștit startul, sprijinit de motocicletă.

— Spune, ce-i aici? E vorba de o cursă?

— Nu, mi-a răspuns foarte serios tînărul. Se desfășoară faza pe capitală a campionatului de juniori organizat de clubul „Burevestnik”.

N-am să descriu desfășurarea cursei. Invingătorul a fost acclamat și purtat în triumf de suporteri. Interlocutorul meu s-a situat pe locul patruzeci (au fost șazecei de participanți), dar întimplarea n-a părut de fel să-l întristeze. Ba dimpotrivă, tînărul era chiar fericit. Căci pentru el fusese un mare eveniment. Dar în viața Moscovei, cursa aceea de motociclete n-a însemnat decît una din nenumăratele întimplări mărunte care alcătuiesc laolaltă dimineața primei zile din primăvara anului 1960.

Hotarul a fost depășit

Malul abrupt unde se opresc ultimele clădiri ale bulverului Lenin descrie un vast semicerc la cîteva kilometri de clădirea Universității. Nu știu de ce, dar pînă acum îmi închipuiam că malul acesta marchează limita orașului. Devenise pentru mine un fel de hotar. Am mers de-a lungul lui și deodată am observat că șanțul uriaș începuse să fie astupat. De partea cealaltă, la cîteva sute de metri, macaralele își profilează brațul pe cer. Au și fost puse fundațiile a zeci de blocuri mari, iar alături excavatoarele sînt în plină funcțiune. Moscova a trecut dincolo de hotarul pe care mi-l imaginam.

Mai multe grupuri de oameni s-au oprit și discută. Ne-am alăturat și noi de un grup.

— Așa dar, credeți că are să fie astupat în întregime? Întreba cineva.

— Nu, i-a răspuns un altul. Șanțul are să fie împărțit în mai multe tranșe, care vor forma un șirag de lacuri. Aici

o să fie parcul de 400 de ha, despre care s-a scris în ziare. Sus, pe deal, are să se înalțe Palatul Sovietelor.

— Și eu care credeam că locuiesc la capătul Moscovei! Adăugă mai în glumă, mai în serios un al treilea. Da' n-o să treacă mult și am să mă trezesc deodată în plin centru.

Magazine noi

La întoarcere ne-am abătut pe a treia stradă a constructorilor. La drept vorbind, strada propriu zisă nu există încă. Totul e împinzit încă de schele, de urmele proaspeltoare lucrării. Dar trotuarele au fost terminate și poți circula în voie. N-a trecut nici o lună de cînd am fost ultima oară prin aceste locuri. Atunci blocurile nu erau încă gata. Acum, însă, la toate ferestrele au apărut perdele și ghiwece cu flori. S-au deschis și trei magazine: unul alimentar, o lăptărie și un magazin care vinde mașini de cusut.

De două zile, pe bulevardul Lenin s-a deschis și un magazin cu articole de sport. În ultima vreme, lucrul acesta a devenit un fenomen foarte obișnuit. Moscova crește, devine mai frumoasă, se modernizează, iar numărul magazinelor ei sporește și el neîncetat. Anul acesta se vor deschide încă 230, cărora li se vor adăuga cele 400 de noi unități alimentare, dintre care multe vor fi instalații mobile pentru răcoritoare, ce urmează să funcționeze în timpul verii în parcuri, scuaruri și pe bulevarde.

Sovietul din Moscova a hotărît recent să acorde o atenție deosebită vânzării laptelui. Ca urmare, în 1960—1961 se vor deschide 35 de lăptării și secții specializate în 140 de magazine alimentare.

Primăvara, în Moscova subpămînteană

Săptămîna care a urmat n-a dezmințit promisiunile celei din-

ții zile de primăvară. Noptile sînt încă geroase, dar cu fiecare zi soarele e tot mai prietenos și se înalță tot mai sus la orizont. Firește, iarna mai răbufnește din cînd în cînd, dar soarta ei e definitiv pecelluită, căci nimic nu mai poate sta în calea exploziei irezistibile a primăverii.

Primăvara înseamnă însă și dezgheț. Și e greu să-și imagineze cineva dificilele probleme pe care le ridică existența enormei cantități de apă într-un mare oraș ca al nostru.

Am avut prilejul să discut despre asta cu un specialist, pe care l-am întilnit pe stradă. Ieșea tocmai din gura unui canal. Mulți moscoviți cunosc mai bine canalele Parisului (din romanul „Mizerabilii” al lui Victor Hugo), decît pe cele ale propriului lor oraș. În ce-l pri-

vește, însă, pe Alexei Ivlev, despre care am pomenit mai sus, se poate afirma cu certitudine că este un specialist foarte bine informat.

— Sub străzile și clădirile Moscovei, mi-a povestit el, se află nu numai o vastă rețea de canale (peste 100 km. numai în centrul orașului) ci și vreo zece riuri mici închise astăzi în conducte de beton. Cînd apele nu sînt prea mari, pot fi străbătute cu piciorul. Tocmai ne pregătim pentru această călătorie subterană, căci trebuie să verificăm dacă cursul lor nu e oprit de vreun obstacol. Trebuie să ne grăbim, căci primăvara a venit mai devreme, iar anul acesta zăpada a căzut din belșug.

Nikolai Novikov

Un aspect caracteristic al străzii în acest anotimp.

CASE CELEBRE

Multe clădiri din Moscova sînt martorele marilor evenimente din anii Revoluției, martorii activității titanice a lui V. I. Lenin conducătorul primei republici proletare.

Să alegem două dintre ele și să vedem ce se petrece azi acolo unde cu mai bine de patru decenii în urmă proletariatul rus a început să scrie adevărata istorie a omenirii.

Drumurile duc la Moscova

În piața Sverdlov se înalță o clădire mare, împodobită cu fresce de Vruble. În holul somptuos al acestei clădiri răsună aproape toate limbile pămîntului. Este hotelul „Metropol”.

Azi, pe lângă hotelul „Metropol” funcționează un restaurant, o cafenea, un cinematograful, o casă de economii, birourile societății „Inturist”, un atelier fotografic. Dar nu despre ele vrem să vorbim...

În octombrie 1917, proletariatul revoluționar rus a cucerit cu prețul singelui, din mîinile lumii vechi, fiecare stradă, fiecare casă. Lunkerii reușiseră să ocupe vremelnice „Metropolul”, dar peste cîteva zile au fost izgoniți de acolo de ostașii gărzilor roșii. Cît era pe atunci de singură, de izolată Rusia revoluționară!

Iar acum...

...Intrarea este împodobită cu reclame vii și cu machete de avioane care te îndeamnă să pornești îndată fără să mai sfăi la gînduri, într-o călătorie îndepărtată. În hol, îți atrag atenția zeci de afișe

Tările de Jos — Sabena...
Kașmir-Air-India
Praga-Moscova C.S.A. Stratoexpress Tu-104 A...
Vizitați Berlinul — Deutsche Luft-hansa.
Sit here and save 11340 — K.L.M.'s new economy class to the U.S.A. or Canada...

Desigur, ați ghicit unde ne aflăm. Este sectorul internațional al Agenției Aeroflot. Sute de oameni pornesc de aici zilnic spre toate colțurile lumii...

O cameră mare, mobilată aproape exclusiv cu mese. În mijloc o masă mare, rotundă, împărțită pe sectoare. În dreptul fiecărui sector — cîte o funcționară care răspunde de o anumită linie aeriană.

Inspectorul șef, Elena Grigorievna Petrova stă de vorbă cu reprezentantul unei instituții care are neapărat nevoie de 11 bilete pentru Paris.

— La avionul de Paris nu mai sînt locuri. Vreți să faceți transbordare la Praga?

— Cum să nu!

— Atunci să vedem dacă la Praga sînt locuri pentru Paris. De acolo veți călători cu un avion „Air-France”!

În sfîrșit inspectorul șef ne poate accorda și nouă cîteva minute.

Moscova este un nod important de comunicații aeriene. Prin capitala sovietică trec 23 de trasee internaționale. Avioanele „Aeroflotului” zboară la Paris și Pekin, Londra și Delhi, Belgrad și Amsterdam, Bruxelles și Cairo, Budapesta și Copenhaga, București și Stockholm, Helsinki și Viena, Varșovia și Sofia, Praga și Tirana... Aeroflotul a încheiat contracte cu 11 companii aeriene străine. Zilnic avioanele aduc

la Moscova 500—700 de pasageri, dintre care aproape jumătate în tranzit.

— Iată ce fel de transporturi facem — ride Elena Grigorievna, arătîndu-ne o scrisoare cu antetul companiei KLM din Țările de Jos:

„Stimată doamnă Petrova! Vă comunicăm următoarele în legătură cu cursele speciale pentru circuit sovietic. Am luat legătura cu direcția noastră din Haga și s-a stabilit că avem două posibilități de transport pînă la Buenos

Ăici se nasc mașinile

Încă din primele zile ale lui Octombrie casa cu numărul 4 de pe strada Malaja Haritonievskaja a fost strîns legată de dezvoltarea culturii noi. socialiste. Aici, în Casa congreselor a Comisariatului poporului pentru învățămîntul public, Vladimir Ilici Lenin a luat de multe ori cuvîntul vorbind despre sarcinile de răspundere a culturii în masă. Acum în clădirea aceasta funcționează Institutul de teoria mașinilor al Academiei de Științe a U.R.S.S.

L-am rugat pe directorul Institutului, academicianul Anatoli Arkadieiev Dobronravov să ne vorbească despre activitatea acestei instituții importante.

— Direcția principală a activității noastre este dinamica mașinilor. Ați vrea, desigur, să aflați de la mine lucruri extraordinare, ca totul ieșite din comun

Ați văzut mina-robot de la Expoziția realizărilor economiei naționale a U.R.S.S.? Ea lucrează sub influența biocurenților, adică a curenților care iau naștere în creierul omului. Simplist

Aires...” În continuare urmează amănunte referitoare la transport.

— O să transportați și elefanți?

— Se înțelege! Și elefanții au dreptul să călătorească pe calea aerului!

...Am părăsit agenția „Aeroflot”, iar reclamele ne invitau slăruitor:

„Folosii avioanele BEA și Aeroflotului. Moscova—Londra — patru curse directe pe săptămîna. Tu-104 A — 2.000 de kilometri în 2 ore și 15 minute!”

„Air-France” vă oferă o călătorie plăcută și confortabilă în toate orașele Europei, prin Paris”.

E minunat că sîntem chemați în toate orașele Europei prin Paris! E minunat că avioanele englezești și sovietice zboară de patru ori pe săptămîna pe traseul Moscova—Londra! E minunat că din toate colțurile lumii oamenii vin la Moscova, iar noi, plecăm din Moscova spre toate colțurile lumii!

vorbînd dumneavoastră ați gîndit, iar mina a executat. Fantezie? Nu.

Intr-un viitor apropiat va fi pe deplin posibil să se creeze mașini, aparate, agregate care se vor supune nemijlocit gîndirii omenești.

Evident, activitatea noastră nu se limitează la atît. Ne preocupă și lucruri mai puțin „fantastice”, care au depășit stadiul de „basmă”. De exemplu, sistemul electronic de dirijare a mașinilor, foarte important în procesul de automatizare a producției.

În sfîrșit ne preocupă tehnologia. Producția în flux. Cele mai bune regimuri de lucru pentru mașini, mașinulele, mecanisme. Metodele noi de prelucrare a materialelor. În speță — ultrasunetul. Ultrasunetul este neîntre-cut cînd ai de a face cu materiale tari, cum ar fi diamantul.

V. Ișimov, K. Nikolaev

Electronica și medicina

Acum câteva luni a avut loc la Moscova o consfătuire a oamenilor de știință care a debătut raporturile dintre electronică și medicină. Cu acest prilej, participanții și-au exprimat în unanimitate părerea că radioelectronica trebuie să devină un auxiliar prețios al medicinei, în toate compartimentele ei. Acest lucru este lesne de înțeles, dacă ne gândim că electronica are numeroase însușiri prețioase

extrem de variate; tensiunea din timpul muncii alternează cu odihna, activitatea intelectuală cu cea fizică ș.a.m.d. Până de curând, modificările ce survin în organism nu puteau fi înregistrate și studiate de medici. Cum ar putea fi examinat, de pildă, un sportiv în timpul unei curse de 10.000 de metri? Și totuși, cunoașterea felului cum se comportă organismul, cum reacționează la efortul la care

inregistrare se află în cabinetul medicului. Aparatul înregistrează și transmite biocurenții mușchilor, inimii și creierului, verifică pulsul, înregistrează procentul de oxigen din sânge, mișcările mecanice ale corpului etc. în timp ce „pacientul” face sport, muncește, se distrează sau doarme.

Acest aparat deschide mari perspective investigației științifice.

Terapia electrică

Electricitatea poate paraliza un membru sănătos, după cum poate pune în mișcare un membru paralizat. O descărcare electrică puternică provoacă un șoc mortal, după cum un curent electric folosit în mod adecvat poate face ca o inimă muribundă să-și revie și să funcționeze normal.

Relațiile dintre electricitate și organismul omului sînt încă puțin studiate. Numeroși oameni de știință sînt de părere că acest domeniu deschide vaste posibilități spre cunoașterea și stăpînirea vieții.

Pentru a înțelege unele aspecte ale problemei este suficient să amintim de electricitatea „internă”, de așa numiții biocurenți. Nu numai în stare de activitate, dar chiar și în stare de repaus organismul degajează electricitate. De aceea, omul poate fi, într-un fel, com-

parat cu o stațiune electrică sui-generis, în care fiecare celulă reprezintă un generator microscopic de curent.

Pentru medici și biologi, problema acțiunii diferiților curenți electrici asupra organismului omului au o deosebită însemnătate. Studiind caracterul diverselor impulsuri și reproducindu-le apoi pe cale artificială, savanții vor reuși să dirijeze din afara unele procese ale organismului uman și ulterior — în cazul diferitelor traumatisme și boli — vor putea înlocui chiar aceste organe sau să le redea funcțiunile corecte.

Printre aparatele din această categorie, construite recent, amintim dispozitivul realizat la Institutul de instrumente și utilaj medical din Moscova — generatorul de diferite forme de curent. Dacă în acest aparat se introduce un tipar de carton cu un anumit desen, dispozitivul „citește” modelul și generează în mod automat un curent de aceeași formă.

Specialiștii sînt convinși că generatorul va avea o valoare de neprețuit în studierea influenței curentului electric asupra diferitelor țesuturi și organe.

Primele experiențe au și dat rezultate importante. Astfel, s-a constatat că impulsurile de curent modulate cu înaltă frecvență au ca efect însănătoșirea bol-

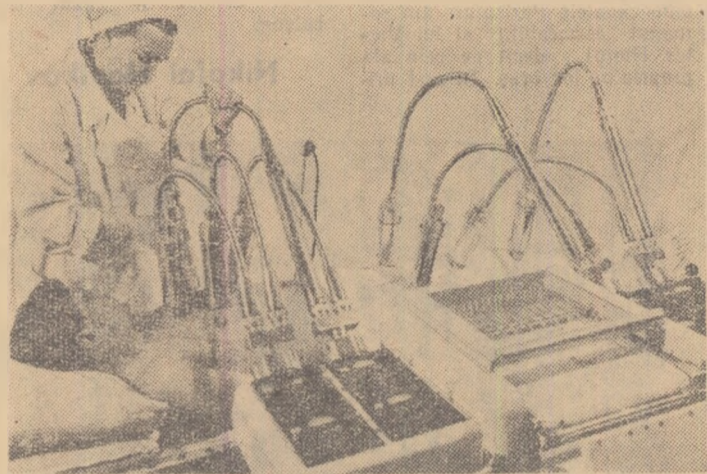
navilor de hipertonie. La același institut s-a realizat un aparat cu ajutorul căruia se poate obține ca mușchiul slăbit al unei inimi să funcționeze din nou cu întreaga lui capacitate. Și aceasta este doar începutul.

Folosirea undelor centimetrice în medicină vor deschide noi perspective. vor contribui la realizarea celor mai îndrăznețe visuri ale oamenilor de știință. Într-adevăr, după cum am arătat, celulele sînt generatoare în miniatură de unde centimetrice. Acționînd asupra lor cu unde centimetrice de aceeași frecvență, putem provoca oscilații de rezonanță. Și acest fapt poate aduce modificări în activitatea și starea unor sisteme întregi ale organismului.

Dar visurile îndrăznețe ale savanților tînesc mult mai departe. Astfel, se pare că viața oamenilor va putea fi prelungită pe seama... rezervelor interne ale organismului. Gîndiți-vă: o treime din viața o petrecem dormind. În timpul somnului are loc îndepărtarea toxinelor care produc oboseala. Dar nu există oare alte căi de înlăturare a toxinelor? Oamenii de știință afirmă că asemenea mijloace vor fi găsite sub forma unor oscilații electrice care, conduse prin electrozi minuscule, vor pătrunde în creier, accelerînd procesele de regenerare. Atunci, în locul somnului de 8 ore va fi suficientă o oră de odihnă. În felul acesta viața nu se va prelungi cu 20—30 de ani.

Iată numai câteva din perspectivele minunate pe care electronica le deschide și în domeniul științelor medicale.

ing. Ion Suceveanu

Radiograf pentru cercetarea sistemului circulator

pentru medicină: o înaltă sensibilitate a aparatelor folosite în calitate de emițători sau ca mijloace de culegere a informațiilor; posibilitatea de a amplifica tensiuni și curenți deosebit de slabi; capacitatea de a transforma unele feluri de energie în altele etc.

Electronica permite medicului să pătrundă în regiuni ale organismului omenesc care altădată erau cu totul inaccesibile. Să încercăm a arăta câteva dintre aplicațiile electronicii în medicină.

Controlori în miniatură

În decurs de 24 de ore, organismul omului străbate regimuri

este supus, prezintă o mare importanță.

Pornind de la această idee, inginerul L. P. Subatov, colaborator al Institutului de pediatrie din Moscova, a construit recent un aparat radiotelemetric care permite examenul medical chiar la o distanță de câțiva kilometri. Și aceasta deoarece pacientul se află în contact cu medicul prin intermediul undelor de radio.

Aparatul este compus dintr-un sistem de senzori în miniatură, fixat pe diferite porțiuni ale corpului, cu un emițător de radio cu o greutate de 450 grame, care este montat pe o cască ușoară de piele. Receptorul aparatului și instalația de

microscop

Șalupă din material plastic

În Uniunea Sovietică a fost construită o șalupă din material plastic, cu patru locuri. Utilată cu tende demontabile și fotolii confortabile, șalupa poate fi folosită pentru expediții turistice și la pescuit. Viteza ei este de 35 kilometri pe oră.

Radio de buzunar

La Leningrad va începe în curînd fabricarea în serie a noului aparat de radiorecepție portativ „Ceaika”. Aparatul cântărește numai circa 300 grame și este alcătuit din piese tip. Lămpile sînt înlocuite cu 6 semiconductori. Aparatul recepționează undele medii și lungi.

Case pe bandă rulantă

Un grup de arhitecți din Moscova a proiectat o casă de locuit din blocuri compacte de cîte două camere. În raionul Novie Ceremușki se va construi o clădire din 60 de blocuri compacte. Blocurile locuințe, bucătăriile și antreurile se vor fabrica pe bandă rulantă. Noile locuințe vor avea tot confortul, inclusiv mobilă în perete. Fabrica de case va produce anual 180 de blocuri a cîte 60 de apartamente.

Pentru tehnica chirurgicală

La Institutul central de cercetări științifice în domeniul traumatologiei și ortopediei a fost construit un dermatom-adaptor, pentru aparatele electrice necesare intervențiilor chirurgicale. Acesta taie mecanic pielea necesară transplantărilor în tratamentul arsurilor. În montura dermatomului se fixează o lamă vibratoare. Dispozitivul regulator al aparatului permite să se obțină un transplant de piele gros de 0,1—1 mm și lat de 12—77 mm.

Grădină fără sol

Într-una din serele sovhozului „Teplicinii” din regiunea Moscova, legumele cresc... în piatră. În locul straturilor obișnuite, se folosesc stelaje pline cu piatră. La „ora mesei”, maistrul serei dizolvă în apă caldă o anumită cantitate de produse chimice după care printr-o simplă apăsare pe un buton, distribuie soluția în stelaje. Iarna legumele sînt „alimentate” de 3—4 ori pe zi, iar vara de 5—6 ori. În această seră s-a obținut o recoltă de castraveți de două ori mai mare decît în serele obișnuite, iar recolta de roșii a fost de aproape trei ori mai mare. Procentul de vitamine este de asemenea mai mare decît la legumele crescute în sere obișnuite.

Culorile în viața de toate zilele

„Culorile, scria Goethe în celebrul-i tratat despre teoria culorilor, — acționează asupra sufletului nostru în mod diferit. Ele excită senzații, trezesc emoții, nasc gînduri odihnitoare sau enervante, provoacă tristețe sau veselie”.

Această constatare despre lumea minunată a culorilor a fost mult timp ignorată de oamenii de știință, fiind considerată ca o simplă fantezie literară. În ultimul timp, însă, fizicienii, fiziologii, și igieniștii sînt preocupați de studiul influenței culorilor în viața de toate zilele. În cele ce urmează vom împărtăși cîteva dintre rezultatele acestor cercetări, cu multiple aplicații practice.

Mai întii, cîteva experiențe simple, la indemna oricui, care vor arăta cum se pot produce iluzii optice cu ajutorul culorilor! Putem astfel realiza o „orbire” parțială și temporară pentru anumite culori, stimulînd intens retina ochiului cu o culoare. Dacă ați privi, de pildă, soarele timp de cîteva minute printr-o sticlă roșie, iar apoi ați privi obiecte de culori diferite, ați constata un lucru ciudat: percepția ochilor pentru culoarea roșie a dispărut. Mușcatele roșii par negre, florile galbene par verzi, iar trandafirii roz par albaștri ca cerul. Acest fenomen poate fi explicat ușor pe baza obosirii tipului corespunzător de celule sensibile din ochi. (Se știe că în globul ocular există celule receptoare specializate pentru fiecare culoare primară: roșu, albastru etc.).

La fel, ne putem convinge ușor că la o lumină foarte slabă ochiul nostru nu poate distinge culorile. „Razele soarelui abia pătrundeau prin jaluzelele lăstate, — scria Cehov în nuela lui „Scrisoarea”, — penumbra ce domnea în cameră făcea ca întregul buchet de trandafiri, cit era de mare, să pară de o singură culoare”. Într-adevăr, în penumbră, diferențele dispar și orice obiect capătă un colorit cenușiu, mai închis sau mai deschis. Nu degeaba se spune în popor că „noaptea, toate pisicile sînt negre!”

Dar efectele optice au și unele influențe fiziologice asupra organismelor vii. Institutul de igienă din Moscova a făcut, în acest sens, un număr de constatări surprinzătoare.

Culorile pot influența, de pildă, în mod deosebit asupra creșterii și înmulțirii animalelor. Rîmele obișnuite de pămînt, expuse la o lumină albastră, cresc și se înmulțesc mult mai rapid decît cele „tratate” cu lumină verde.

Un cercetător, a observat timp îndelungat comportarea muștelor față de niște table cu pătrățele vopsite în diferite culori. El a constatat că muștele evită suprafețele vopsite în galben sau galben-verzui. S-a recomandat de aceea vopsirea abatoarelor și a magazinelor de desfacere a cărnii în galben sau verzui.

În lumea vegetală s-a obținut o creștere de 15 ori mai rapidă a mimozei iluminate de becuri roșii decît într-un loc plasat în lumină albastră.

În ce-i privește pe oameni, s-a constatat că nu toate culorile spectrului solar au o importanță fiziologică și igienică egală. În funcție de lungimea de undă, în spectrul solar se deosebesc razele

ultraviolete, cu o lungime de undă de pînă la 295—310 milimicroni; apoi razele „albe”, vizibile cu o lungime de undă de 400—760 și razele infraroșii, cu o lungime de undă mai mare de 760 milimicroni.

Aceste raze de culori diferite sînt folosite tot mai mult în medicină. Razele roșii și galbene sînt întrebuintate în tratamentul apatiei la copii. Razele albastre și violete, sau chiar culoarea violetă, are, după A. N. Marzeev, o acțiune calmantă asupra durerii. Lumina portocalie s-a dovedit favorabilă digestiei.

În uzine, anumite culori folosite în mod științific, fac să crească productivitatea muncii, micșorează senzația de oboseală și contribuie la scăderea accidentelor de muncă. În U.R.S.S., Cehoslovacia, Franța au fost elaborate norme raționale pentru întrebuintarea culorilor, ceea ce a dus la rezultate demne de remarcă. Hălele uzinelor în care predomină temperaturi ridicate sînt „improspătate” prin vopsirea pereților în culori „reci” (violet, albastru, verde). În locurile de producție unde domină temperaturile joase este folosită influența compensatoare a culorilor calde (roșu, oranj, galben etc.).

Cercetările făcute în U.R.S.S. în legătură cu reacțiile fotochimice ale ochilor au dus și la alte aplicații practice. Într-o povestire științifico-fantastică a scriitorului sovietic V. Nemțov, se vorbește despre un „oraș colorat” al viitorului din care a dispărut negrul și în care sînt utilizate numai culorile foarte luminoase. Dar astfel de orașe colorate vor deveni în curînd realitate. Vor exista cartiere în care va predomina albastrul, altele în care va predomina galbenul sau verdele. Casele astfel vopsite, vor da senzația de lumină, de veselie. Tabla neagră din școli va fi înlocuită cu plăci de culoare verde deschis, pe care se va scrie cu cretă roșie. Hirtia de scris, va fi și ea verde pal, culoare mai odihnitoare decît albul. Săliile spitalelor nu vor mai avea clasică culoare albă. Pereții vor fi bleu sau crem, iar tavanele vor fi vopsite în culori închise după recomandăția bioopticienilor, pentru producerea somnului. Case colorate, școli multicolore, străzi policrome. După cum scrie V. Nemțov „totul va străluci astfel într-o mare sărbătoare de lumină, într-un carnaval de culori scilicet”.

Em Roman

Filmul

Așa am realizat „Balada soldatului”

Regizorul Grigori Ciuhrai despre noul său film

Despre noul film al lui Grigori Ciuhrai s-a scris mult și în presa sovietică și în cea străină. „Balada soldatului” este așteptată cu nerăbdare. Admiratorii talentului tinărului regizor se întreabă cu legitimă curiozitate: „Cum s-a descurcat Ciuhrai? Se menține la înălțimea la care l-a ridicat primul lui film, binecunoscutul „Al 41-lea?”

La prima vizionare publică s-a adunat atîta lume dornică să vadă „Balada soldatului”, încît încăpătoarea sală a Casei Cine-

Grigori Ciuhrai

matografiei din Moscova n-a putut cuprinde decît o mică parte. Asaltată, administrația a fost silită să mai acorde cîteva bilete peste norma și așa supraîndeplinită. Spectatorii au umplut parterul, balconul, au ocupat toate locurile de trecere, s-au înșirat ca o gardă de onoare de-a lungul pereților.

Subiectul filmului este de o mare simplitate. La prima vedere te poți chiar întreba prin ce i-a atras pe realizatori. Alioșa Skvorțov este soldat. Pentru o faptă de vitejie, comandantul îi acordă o permisie de 5 zile. Pe drum, Alioșa întâlnește tot felul de oameni: buni, iușoși, cu sufletul sfîșiat de durere, fericiți, hrăpăreți, indiferenți — într-un cuvînt oameni pe care îi întâlnești în viață la tot pasul. Într-un vagon de marfă, Alioșa cunoaște și prima lui dragoste. Dar se desparte de Șura fără să știe cînd și dacă se vor mai întîlni. Alioșa ajunge în cele din urmă acasă, însă îi mai rămîne exact atîta vreme cît să-și spună mamei lui „bine te-am găsit” și „rămii cu bine”. Și în timp ce mașina în care se urcă, pornește, Alioșa strigă: „Mamă, am să mă întorc neapărat!” Dar nu se mai întoarce. Trupul lui tinăr a fost îngropat în pămînt străin, miini străine îi aduc flori la mormînt.

Dar dacă subiectul filmului poate fi povestit în cîteva cuvînte, în schimb nu-ți ajung cuvîntele ca să exprimi sentimentele copleșitoare pe care le trezește fiecare privire, fiecare gest, fiecare frază de o mare forță emoțională.

După vizionare, cu prilejul căreia s-au spus multe cuvînte elogioase la adresa filmului, l-am rugat pe regizorul Grigori Ciuhrai să-mi acorde un interviu.

— Ce v-a determinat să vă opriți la această temă? l-am întregat.

— Biografia mea — a răspuns după cîteva clipe de gîndire Ciuhrai.

Întîlnind privirea mea întregătoare, mi-a explicat:

— În 1941 am terminat școala medie și am plecat voluntar pe front. Făceam parte dintr-un detașament care a fost de zeci de ori aruncat în spatele frontului dușman. Ca să nu fim descoperiți, eram nevoiți să folosim numai arme albe. Am fost rănit de cîteva ori — și mai grav, și mai ușor. Am străbătut aproape toate drumurile războiului, de la Stalingrad la Viena. Pe drumurile acestea au căzut mulți oameni — tovarășii de arme care n-au mai apucat clipea victoriei, dar care prin jertfa lor au apropiat-o.

— Înseamnă că v-ați gîndit de mult la filmul acesta.

— Da. Încă pe cînd eram student visam la ziua cînd am să reușesc să povestesc într-un film despre tovarășii mei, despre viața lor scurtă dar eroică. Însă în primii ani după absolvire n-am cînteat să abordez tema aceasta. Mă temeam de lipsa mea de experiență, de insuficiența stăpînire a măiestriei. Și dacă n-aș fi reușit atunci să creez chipul contemporanului nostru, mi mi-aș fi iertat-o toată viața.

— În filmul dumneavoastră rolurile principale sînt interpretate de artiști foarte tineri. De ce v-ați oprit la ei?

— Alegerea artiștilor este o problemă de foarte mare răspundere. Am urmărit să găsesc pentru film interpreți care să semene cu eroii noștri, dacă nu prin soarta lor, măcar prin caracter. Pentru rolul soldatului Alioșa Skvorțov a fost ales în unanimitate studentul Volodea Ivașov, din anul I al Institutului unional de cinematografie. Volodea este sincer și exuberant ca un copil, dar în același timp serios, atent și sensibil în relațiile cu oamenii. Janna Prohorenko, colega de an a lui Volodea, care interpretează rolul Șurei, amintește foarte mult, prin felul ei, de eroina noastră. Este timidă, deschisă, dreaptă. Tatăl ei, fost pilot, a căzut în război. Fata nu-și amintește de el, era foarte mică, în schimb n-a uitat durerea pe care războiul a adus-o în casa lor.

— Povestii mi în cîteva cuvînte cum au decurs filmările?

— Cea mai mare parte a scenelor a fost turnată în pavilionetele „Mosfilmului” și în împrejurimile Moscovei. Intregul colectiv a lucrat cu entuziasm, fără să-și cruțe pierțile. Și dacă filmul se va bucura de succes, el se va datora și operatorilor Nikolae și Savelieva, și scenaristului Ejov a cărui soartă seamănă foarte mult cu a mea, el se va datora întregului nostru colectiv unit.

Vorbindu-mi despre munca la film, Ciuhrai n-a pomenit nici o vorbă despre accidentul care i s-a întimplat a doua zi după primul tur de manevră. Se filma unul din drumurile frontului. Mașina în care se afla regizorul s-a ciocnit cu un camion care venea în întîmpinare. Grigori Ciuhrai a fost transportat la spital în nesimțire și a zăcut șase luni. Cei care au luat parte la filmul „Al 41-lea” au povestit că erau zile cînd Ciuhrai era adus cu targa pe platoul de fil-

mare. Vechile răni îi mai dau și acum de furcă. La fel de curajos a înfruntat și îndelungata boală care a întrerupt vreme n.c munca la filmul „Balada soldatului”.

— Și o ultimă întrebare. Ce ați vrut să spuneți, ca artist sovietic, prin filmul „Balada soldatului”?

— Am vrut să-mi exprim protestul împotriva unui nou război pe care vor să-l ațite unii în occident și care amenință viața a milioane de oameni minunați.

Olga Nicolau

Moscova, martie 1960.

Școala vedetelor ecranului

Într-o clădire elegantă, situată în preajma studiourilor „Maxim Gorki” din Moscova, se află Institutul Unional de cinematografie, „școala vedetelor ecranului”. Este un adevărat combinat cinematografic, înzestrat cu un studiu propriu, cu o bogată filmotecă, cu laboratoare, cabinete, numeroase săli de cursuri și săli de proiecție. În cele șase facultăți ale Institutului sînt pregătiți viitorii regizori, actori, scenariști, operatori, pictori scenografi și critici cinematografici. Anul acesta, studiază aici circa 700 de studenți veniți din toate colțurile Uniunii Sovietice și de peste hotare — din Cehoslovacia și R.P. Română, din Marea Britanie și Finlanda, din R.P. Chineză, Indonezia ș.a.

Ce învață viitorii cineaști? Ei primesc în primul rînd temeinice cunoștințe de cultură generală, studiază istoria și istoria artei, se inițiază în problemele de estetică. Un loc deosebit în pregătirea lor îl ocupă lucrările practice. Astfel, în cei peste cinci ani de învățămînt, un student al facultății de regie trebuie să realizeze trei filme și să facă un stagiu de șase luni ca asistent de regie, la unul din studiourile cinematografice unionale. Pe lîngă aceasta, la absolvirea institutului el trebuie să regizeze un film, pe care îl va prezenta ca

lucrare de diplomă. Multe din filmele care rulează în Uniunea Sovietică și în străinătate reprezintă lucrări de diplomă ale viitorilor cineaști. Subiectele tratate sînt foarte diferite. Unele sînt filme-țerzi, inspirate din folclorul ca „Vraja dragostei”, filme pentru tineret, ca „Sombro” (după un scenariu de Serghei Mihalkov); altele sînt transpuneri cinematografice după cunoscute opere literare ca „Tineretea părinților” (după nuvela lui A. Fadeev, „Înrîngere”), sau recentul film „Brățara cu granate” după Kuprin. Studenții manifestă predilecție pentru adaptările după lucrările lui Cehov și Kuprin, Gorki, Șolohov, Jack London, Hemingway, Remarque. Și alte interesante filme sînt, la rîndul lor, lucrări de diplomă: „În zgomotul roților”, „Mai iule ca vîntul”, „Frumoasă ești, țara mea!” etc. A forma un viitor cineașt este o sarcină dificilă. Cineaștii din generația vîrstnică lucrează însă cu multă pasiune la pregătirea „schimbului de miine”. Regizori celebri ca Serghei Gherasimov, Mihail Romm, Grigori Roșal, operatori și scenariști desfrîșoară o entuziastă activitate pedagogică, străduindu-se să descopere, să înțeleagă și să cultive aptitudinile creatoare ale fiecărui student.

Viitorii cineaști sînt inițiați în tainele pantonimei

Nikolai Ribnikov

Cu înfățișarea lui specific rusească, de om simplu și bun, cu jocul său atît de firesc, Nikolai Ribnikov a cucerit simpatia spectatorilor chiar de la prima sa apariție pe ecran. El a dat viață unor neuitate personaje, ca Șașa Savcenko din „Primăvara pe strada Zarecinaia”, Nikolai Pasecinik, curajosul „cățărător” din „Înălțim” ca și chipului eroic al lui „Kociubei”. Ultimul rol al lui Ribnikov este acela al unui pilot sovietic din filmul „Normandie-Niemen”.

Reflector

Epopeea eroică a celor patru tineri marinari sovietici oferă un minunat subiect de inspirație poezilor, romancierilor, cineaștilor. Zilele acestea, operatorii O. Arțeuov și I. Bganțev au plecat cu avionul în insulele Kurile pentru a filma aspecte din viața unității militare care i-a educat pe cei patru eroi. Operatorii ai Studioului central de filme documentare din Moscova au plecat în regiunea Kuibisev, în Ucraina și în tinutul Habarovsk, pentru a prezenta spectatorilor locurile natale și familiile neînfricaților marinari. Viitorul film va cuprinde și o suită de episoade turnate de documentariști americani. Filmul este realizat de regizorul L. Kristi.

La 14 mai se va deschide la Minsk, capitala R.S.S. Bielorusse, cel de al treilea festival unional al filmului artistic, documentar și științific. La festival participă cele mai valoroase producții ale studiourilor unionale din anul 1959. Se vor acorda premii pentru cel mai bun film, cel mai bun regizor, scenarist, actor, compozitor, pictor scenograf.

La unul din marile cinematografe newyorkeze a început să ruleze filmul sovietic „Zboară cocorii”. Și aici filmul regizorului Kalatozov și al Tatianei Samoiloiva reputează același răsunător succes de care s-a bucurat pînă acum în cele mai diferite colțuri ale lumii.

O nuvelă a scriitorului Iuri Naghibin a inspirat noua producție a studiourilor „Lenfilm” — „Datorie”. Filmul urmărește drumul unei tinere absolute a unui institut de agronomie, o fată răslățată, crescută în capitală, care pleacă să lucreze într-un colhoz.

La 7.000 metri altitudine

Piscul Lenin din Pamir, de peste 7000 de metri înălțime, a fost descoperit în 1871 de exploratorul rus Alexei Fedcenko și se numără printre cei mai înalți munți din Uniunea Sovietică.

Escaladarea acestui gigant a fost făcută însă, abia în anul 1928, dată cind i-au fost stabilite cu precizie coordonatele geografice, înălțimea (7134 metri) și i s-a dat numele marelui conducător al Revoluției.

O nouă ascensiune a putut fi realizată abia în 1934, cind, după două tentative infructuoase, alpinștii sovietici Abalakov, Cernuha și Lukin au reușit să atingă culmea, unde au așezat un bust al lui Lenin.

În ultimii ani ascensiunea piscului Lenin a devenit un punct de glorie pentru alpinștii sovietici. Pînă acum, piscul a fost urcat de 124 sportivi sovietici și 17 chinezi.

În vara acestui an, în cinstea celei de a 90-a aniversări a nașterii lui Lenin, mulți alpinștii din Moscova, Leningrad, Frunze etc. vor încerca la rîndul lor ascensiunea piscului.

Gimnastele sovietice la București

Amatorii de gimnastică bucureșteni sînt într-o febrilă așteptare. Vor fi oare suficiente cele 4000 de locuri ale sălii Floreasca pentru toți cei care doresc să asiste în acest slăbit de săptămînă la meciul dintre echipele reprezentative feminine ale Uniunii Sovietice și țării noastre? Multe sînt temerile, dar nu vor mai găsi bilete, nici chiar pentru una din cele două zile ale întrecerii și îngrijorarea aceasta are un bun temei. Într-adevăr, în memoria sportivilor bucureșteni este încă vie amintirea Cupei Europei, disputată în 1958 în aceeași sală de la Floreasca, cînd aceeași Larisa Latinina, care este așteptată să sosească și acum, a entuziasmat zecile de mii de spectatori (fi socotim și pe cei de la televizoare) cu evoluțiile ei de o eleganță și precizie neîntrecută.

Au fost clipe de mare desfășurare pentru amatorii de sport și de aceea este foarte explicabil ca fiecare să vrea s-o mai vadă o dată pe această minunată gimnastă, considerată pe drept cuvînt, după victoria ei la Olimpiada din 1956, ca una dintre cele mai bune din lume.

Dar nu numai „capul de afiș”, Larisa Latinina, va atrage spre sala Floreasca pe amatorii de gimnastică. Alături de ea vor evolua cîteva dintre cele mai bune gimnaste sovietice, evidențiale la concursurile din ultimul timp. În primul rînd se remarcă Polina Astahova, campioană absolută a U.R.S.S. pe anul 1959. Această gimnastă de prima forță a concurat recent cu Larisa Latinina în cadrul campionatului de gimnastică al Ucrainei, disputat la Harkov. Lupta dintre cele două sportive a fost extrem de strînsă și la progra-

mul obligatoriu au terminat la egalitate (cite 38 puncte). Este de așteptat deci ca și la București rivalitatea dintre Latinina și Astahova, la care se adaugă prezența excelentelor gimnaste din echipa țării noastre, în frunte cu Elena Teodorescu, Sonia Iovan și Elena Niculescu, să dea loc unei întreceri pasionante, de un înalt nivel tehnic și artistic.

Din echipa Uniunii Sovietice mai fac parte și alte sportive de valoare. Lidia Ivanova (Kalinina) a fost campioană unională în 1958 și a cîștigat campionatele internaționale studențești disputate anul trecut la Moscova, clasîndu-se prima la trei din cele patru probe. Alături de ea figurează în echipă Irina Pervusina, clasată a doua la campionatele internaționale studențești. Tamara Ivanova și Tamara Liuhina.

După cum se vede, sarcina sportivelor noastre nu este ușoară în această întrecere în care se vor întîlni cu o echipă despre care se poate spune că este cea mai bună din lume. Dar meciul are și un scop precis, care fără îndoială va fi atins spre folosul ambelor echipe: el constituie o verificare în vederea Jocurilor Olimpice care se dispută anul acesta la Roma. Este împede deci că gimnastele celor două reprezentative vor căuta să arate tot ce știu, toată măiestria lor, căci este o mare cinste să fi selectionat în echipa națională pentru o întrecere de însemnătate și amploare Jocurilor Olimpice.

Așa încît, pentru toți cei care se vor afla sîmbătă și duminică seara în tribunele sălii Floreasca, acest sfîrșit de săptămînă va fi o adevărată desfășurare, o minunată sărbătoare sportivă a forței și supleței, a eleganței și agilității întrunite într-o armonie deplină.

Reuniune a foștilor studenți în U. R. S. S.

Sîmbătă 26 martie, la Casa de cultură a tineretului din raionul I. V. Stalin a avut loc o seară a prieteniei romîno-sovietice, organizată de Consiliul raional A.R.L.U.S. în cinstea absolvenților romîni ai institutelor superioare de învățămînt din U.R.S.S.

Manifestarea, la care au fost de față foști studenți ai facultăților din Moscova și Leningrad, Ivanovo, Sverdlovsk, Odesa, Harkov, Kiev etc. precum și numeroși tineri fruntași în producție din întreprinderile din raion a fost deschisă de prof. univ. Valer Novacu, membru corespondent al Academiei R.P.R., președintele Consiliului orașenesc A.R.L.U.S.-București.

Din partea absolvenților au luat cuvîntul, vorbind despre rezultatele dobîndite în muncă în urma aplicării experienței însușite în Uniunea Sovietică, Iosif Bati, director în Comitetul de Stat al Planificării, Nina Behar, regizor la studioul cinematografic „Alexandru Sahia”, ing. Victor Partenie, din Ministerul industriei grele și Ion Copil, candidat în științe economice. În numele participanților la adunare, ing. Angelo Nemțeanu a dat citire unui mesaj de salut adresat organizațiilor de Comsomol din institutelor și facultățile în care au studiat.

În încheierea manifestării a avut loc un program artistic în cadrul căruia a recitat versuri poetul Toma George Maiorescu și au fost prezentate melodii sovietice și romînești de către o formație instrumentală a Ministerului industriei grele.

Foștii studenți în U.R.S.S. și-au exprimat dorința ca A.R.L.U.S.-ul să organizeze asemenea interesante întîlniri și în viitor.

La casa prieteniei din Timișoara

Casa prieteniei romîno-sovietice din Timișoara desfășoară o activitate apreciată de oamenii muncii din localitate.

În ultimul timp s-au ținut alci conferințele: „O nouă și importantă inițiativă de pace a U.R.S.S.” și „Pentru o lume fără arme”, avînd ca temă consecvența politică de pace și înțelegere între popoare promovată de U.R.S.S. La cererea unor comisii A.R.L.U.S., aceste conferințe au fost expuse și în cadrul unor întreprinderi și instituții ca Electromotor, Ștefan

Plavăț, Tehnometal, Electro-Banat, Școala medie nr. 6, Casa de cultură din cartierul Fratelia etc.

Un numeros public au atras manifestările organizate în legătură cu ultimele realizări sovietice pe plan tehnic și științific. La conferințele, simpozioanele și jurnalele documentare: „Asaltul Cosmosului”, „Experiențele sovietice din Pacific”, „Rolul automatizării în întrecerea pașnică dintre cele două sisteme mondiale”, „U.R.S.S. în cel de al doilea an al septenaliului”, „Noutăți în știința și tehnica sovietică” ș.a. au participat peste 1500 de muncitori, tehnicieni și ingineri din întreprinderile și instituțiile orașului.

S-a mai ținut, de asemenea o seară literară pe tema „Pagini alese din operele poezilor contemporani romîni și sovietici”, un medalion muzical despre viața și opera compozitorului Dmitri Șostakovici, conferința „A patra expediție sovietică în Antarctica”, montajul cinematografic „O călătorie prin țările socialiste” etc.

'Atracția irezistibilă a polanului...'

620.000 lei

premiu suplimentare la „Pronosport” pe luna aprilie:

420.000 lei pentru concursul special din 3 aprilie

200.000 lei pentru cele 4 concursuri din 3, 10, 17 și 24 aprilie.

Printre cele 6000 premii: 4 autoturisme (1 Volga și 3 Moskvici)

Participați cu regularitate la concursurile „Pronosport”

Două episoade din epopeea regimentului Normandie - Niemen

François de Joffre, autorul acestor însemnări, a luptat pe frontul sovieto-german în rîndurile regimentului de voluntari „Normandie-Niemen”. Toate personajele cărții lui, „Normandie-Niemen”, din care am extras fragmentele pe care le publicăm în această pagină, sînt reale, tovarăși de luptă ai autorului.

Regimentul francez de aviație a fost alcătuit în urma unui acord încheiat între Comitetul național francez, condus de generalul de Gaulle, și guvernul sovietic. Primul grup de aviatori francezi a sosit în U.R.S.S. la începutul anului 1943.

Arde cerul

Germanii hotărîseră, probabil, să dea o lecție severă francezilor care, deși înfrinși în 1940, cutezau totuși să lupte din nou și încă sub drapel sovietic. În dansul agitat al mașinilor se simțea furia care îi cuprinsese pe piloți. De altfel aproape toate luptele aeriene la care participau voluntarii din „Normandie” se deosebeau prin inversunare și neîndurare. Pentru fiecare pilot din „Normandie” doborît în luptă, germanii plăteau cu viața a cinci aviatori de-ai lor.

Pe nemărginitul cer de primăvară s-a incins o luptă pe viață și pe moarte. Avioanele zboară în cerc, unul după altul. Vai de cel care n-ar rezista ritmului, care s-ar rupe de grup, luînd altă direcție: o rafală de mitralieră l-ar pedepsi crunt pentru o asemenea greșeală.

Și cercul cînd se lărgeste, cînd se strîmtează, cînd se rupe pe neașteptate, după care se reface, ca să se destrame din nou. Se aude țâcănit de mitraliere. Mail'et și Durand doboară cei dintîi adversarii. Dar Bisianne, Derville și Poznanski nu se vor mai întoarce la aerodrom.

Generalul Hudeakov e foarte tulburat de aceste pierderi. Trei morți în două săptămîni înseamnă o pierdere grea. Stă de vorbă îndelung cu Tulien și-l roagă să ia măsuri ca să păstreze puterea de

luptă a escadrilei „Normandie”. Mult prea multă îndrăzneală — dar asta, încă nu e de ajuns. Într-un asemenea ritm escadrila n-ar mai dura mult. Și viitorul n-a întîrziat să adeverească justetea acestei afirmații: după patru luni, în ciuda unor oarecare întăriri, în escadrilă nu mai rămăseseră decît cinci aviatori.

După vizita generalului Hudeakov, chiar în aceeași seară, s-a anunțat că „Normandie” se mută la Mosalsk. A fost prima mutare din cele 30 de pe frontul rusesc. Din clipa aceea soarta escadrilei a fost strîns legată de aceea a regimentului 18 de gardă.

În zorii zilei de 17 aprilie, primele cinci „Iak”-uri din regimentul 18 de gardă și șase „Iak”-uri din escadrila „Normandie” au blocat aerodromul din Seșce, împiedicînd avioanele dușmane să decoleze. În același timp, cinci sute de bombardiere sovietice au atacat patru aerodromuri germane, între care și cel de la Seșce.

Și, din nou ne-am mutat. Kozelsk, apoi Hatenki au fost noile etape ale peregrinării noastre prin Rusia. La Hatenki ne-am întîlnit cu cavaleriști ruși care se întorceau de la Stalingrad. A fost o emoționantă manifestare de prietenie. A răsunat melodia frumosului cîntec rusesc „Noapte întunecoasă”.

E deajuns să ascuți tulburătorul cîntec „Mama” și alte cîntece rusești ivite în timpul războiului ca să înțelegi sufletul slav. Exaltarea eroismului, dragostea de patrie, dragostea de viață și disprețul față de moarte — toate aceste teme se împletesc strîns, completîndu-se una pe alta, exprimate într-un limbaj uimitor de colorat și bogat.

Seara, în clipele de răgaz, rușii alcătuiesc un cerc în mijlocul căruia se află acordeonistul și dansatorii. Toți fredonează refrenul, bat din palme, ritmul melodiei e tot mai îndrăcit, un dansator se invită pe cineva să îl însoțească, merge pe genunchi, iar cînd, sleit de puteri, se oprește, altul îi ia locul.

În timpul unei astfel de petreceri, Albert ne-a anunțat sosirea maiorului Pouyade împreună cu șapte aviatori și un translator.

Li s-a făcut o primire caldă... Aceste întăriri au fost pentru noi neprețuite din două puncte de vedere. Mai întîi pentru că ne-au adus parfumul Franței, și apoi pentru că au

POȘTA REDACȚIEI

CLAUDIA CALISTRU — Roman — Vi se va expedia prin poștă numărul cerut.

DOINA BRINDAȘ — Oradea — Vă indicăm adresele a doi colecționari de cărți poștale ilustrate: Șumilov Evgheni Feodorovici, U.R.S.S., orașul Ijevsk, ulița Pușkinskaia 186-9; Ivanov Viktor Alexandrovici, U.R.S.S., orașul Ulianovsk, ulița Goncarova nr. 19 po-diezd 1.Kv. 14.

RADU COLESCU — Darabani — 1) Pentru adrese de tineri sovietici, urmăriți rubrica noastră „Vor să corespundă”, 2) Dorinei Drăghici, Sorinei Dan și Aidei Moga scrieți-le la Teatrul satiric muzical „C. Tănase”, Calea Victoriei nr. 33, București. 3) Nu sintem în măsură să vă răspundem la cealaltă întrebare.

EMILIA A. TIȘCOV-SCHI — Pitești — Interpretul cîntărețului Uhov din „Ea te iubește” este actorul A. Sirvindt. Scrieți-i la Kinostudia „Lenfilm” din Leningrad.

BOGDAN IRIMIE, satul Mașca, com. Jara — regiunea Cluj — Călătoria cu Trenul prieteniei costă 2050 lei. Pentru înscriere și alte informații

adresați-vă Consiliului regional A.R.L.U.S.-Cluj, str. Pușkin nr. 1.

CL. ZACRJEVSCHI, com. Scoarța, reg. Craiova — În cursul lunii aprilie Ministerul învățămîntului va organiza examene pentru traducătorii de limbă rusă. Informații mai amănunțite vor fi publicate în curînd în presa cotidiană și în „Gazeta învățămîntului”.

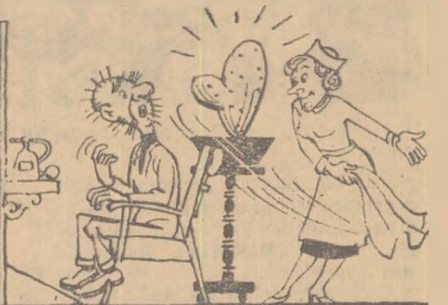
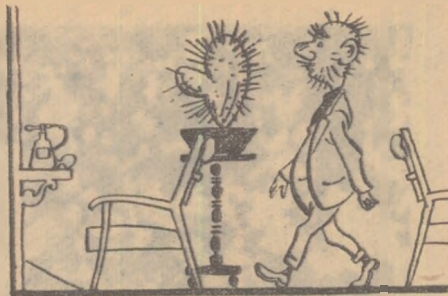
CLUBUL MUNCITORESC C.F.R.-TIMIȘOARA — Adresele cerute vi se vor trimite prin poștă.

Ing. BALOIU ION — Codlea — Adresați-vă Academiei de Științe agricole „Timiriazev” din Moscova.

Ing. MARTIN PINCHIS — București — Nu publicăm asemenea materiale; ele își au locul într-o revistă de specialitate. Schițele vă stau la dispoziție.

ZANCU LUMINIȚA — București — Nu cunoaștem amănunte. Pentru informații suplimentare, adresați-vă clinicii de oftalmologie din Kursk.

CEZAR și MAGDA CRISTEA — București — Poeziile trimise de dv. n-au putut fi utilizate.

Culmea neatenției
desen de I. Cerepanov

Ancheta noastră concurs

Marti 5 aprilie a.c. orele 18 va avea loc la Casa prieteniei romino-sovietice din str. Batiște, tragerea la sorți și atribuirea premiilor la ancheta-concurs organizată printre iubitorii filmului de redacția noastră în colaborare cu Direcția Difuzării Filmelor și Rețelei Cinematografice.

Va rula un film în premieră. Participanții la ancheta-concurs sint invitați să asiste.

Cultivatori,

sporuri însemnate de producție puteți obține numai prin folosirea semințelor selecționate și de bună calitate.

Unitățile de desfacere AGROSEM vă pun la dispoziție semințe la prețuri avantajoase

venit într-o vreme cînd avioanele de vînătoare germane deveniseră tot mai agresive, mai înverșunate. Căci vroiau să însuflească de altădată infanteriștilor care, în urma loviturilor date de Armata Roșie, simțeau că le fuge pămîntul de sub picioare.

În zorii zilei de 27 iunie, două avioane pilotate de Tulien și Bèguin au pornit la „vînătoare liberă”. Dușmanul nu s-a lăsat așteptat. Într-o clipă s-a incins o luptă crîncenă. Tulien și-a pus dușmanul pe fugă. Dar lui Bèguin, tocmai cînd se pregătea să doboare avionul dușman, i s-au defectat mitralierele, așa încît a încercat să iasă din luptă. Înțelegînd despre ce-i vorba, dușmanul a început să-l urmărească. Benzina din aparatul lui Bèguin era pe sfîrșite, omul se afla într-o situație disperată. Artileria antiaeriană rusă căuta să-l ajute cu orice preț. Tot efectivul escadrilei era pe aerodrom și urmarea, fără a putea interveni, un duel al cărui sfîrșit era limpede pentru toți. Numai o minune ne mai putea scăpa tovarășul. Și minunea s-a întîmplat căci, după ce-i alungase dușmanul, maiorul Tullen tocmai se întorcea. S-a năpustit asupra „Fokke-Wulf”-ului și germanul a rupt-o la fugă, frîgînd cîteva rafale în avionul lui Bèguin care ateriza. Da, Bèguin ar fi pășit-o rău, căci în clipa cînd se îndrepta spre bază, motorul i se oprise brusc: nu mai avea nici o picătură de benzină în rezervor.

În toamna, Bèguin a părăsit escadrila. Iar în 1944, în cursul unui raid obișnuit deasupra țărîmului olandez, a fost ucis de un glonț răzăcit. Scăpase nevătămat din sute de încercări pentru ca să moară printr-o întîmplare absurdă.

Actul de curaj al maiorului Tulien care-l scăpase pe Bèguin, n-a rămas neobservat. Ziarul „Pravda” a închinat aviatorului francez cîteva articole.

„IAK-9”

— Domnilor aviatori din „Normandie”!, vă asigur că peste o lună vom fi pe front. Aveți răbdare, așteptați, pregătiți-vă. Trebuie să ne mai vină încă cinci piloți. Și mi s-a mai comunicat că în primele zile ale lunii vom mai primi un nou grup de avioane — douăzeci de avioane de vînătoare „Iak-9”, înzestrate cu tunuri de 37 de milimetri. Nu vă pierdeți răbdarea. Încercările grele nu se vor lăsa așteptate. În curînd vom porni la luptă.

Cu aceste cuvinte de încurajare deschisese adunarea comandantului regimentului, Pouyade, care ne convocase la statul lui major. Starea noastră de spîrit nu era strălucită. Așteptarea continuă ne scotea din sărite. Ni se părea că nu mai aveam ce învăța, că eram destul de pregătiți ca să-i batem pe hitleristi. „Destul am exercitat! Vrem să

dăm concertul!” — ne spuneam. Și, deodată, nervozitatea, nemulțumirea ne-au fost spulberate de fîgăduiala comandantului Pouyade.

Și, parcă, spre a da mai multă greutate acestor promisiuni, pe aeroportul de la Tula se desfășoară o activitate febrilă. Fără încetare își iau zborul sau aterizează avioane de vînătoare „Iak-9”, „LA-5”, avioane de asalt „IL-2”, bombardiere „PE-2” și avioane americane „Aircobra” și „Boston”. Sint pilotate de aviatori sovietici cu fețele arse de soare, uscate de vînt. Purtăm cu ei discuții interminabile despre diversele metode de instrucție și încet-încet încep să înțeleg cum a izbutit guvernul sovietic să ridice la lupta împotriva agresorului întreg poporul sovietic, această țară multinațională. În Uniunea Sovietică, poate mai mult decît în orice altă țară, curajul și eroismul sint socotite cea mai mare virtute a omului. Portretele eroilor sint publicate în toate revistele și ziarele. Într-o zi, pe fuselajul unui avion am văzut scris, cu litere mari, roșii, numele: „Matrosov”.

— Cine e? — am întrebat.
Toți cei de față s-au mirat nespun aflînd că nu știu nimic despre fapta eroică a soldatului rus, distins postmortem cu titlul de Erou al Uniunii Sovietice. Acoperînd cu pieptul ambrazura unei cazemate nemțești, Matrosov ajutase companiei sale să înainteze.

Dintre aviatorii sovietici cel mai mult se vorbea de Ivan Kojedub, asul așilor. Căci într-un rînd doborîse șase avioane în patru ore.

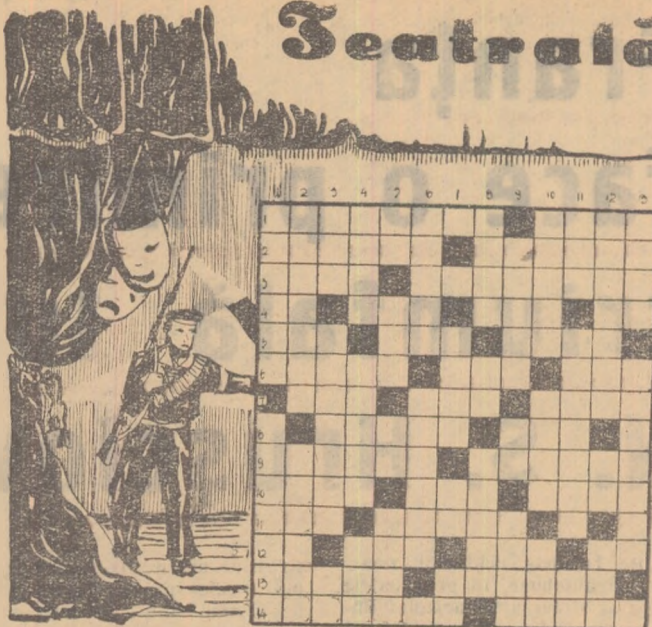
Un alt as — colonelul Pokrișkin, de trei ori Erou al Uniunii Sovietice, a doborît în timpul războiului 59 de avioane dușmane. Sint bine cunoscute de asemenea numele fraților Glinka. Cel mai mare dintre ei era de-acum o celebritate, avînd la activul lui 25 de avioane doborîte, cînd mezinul mai era încă elev la școala de aviație și își împiora fratele să-l ia pe front. Acesta îi vorbea, însă, de ordine, ascultare, disciplină. Totuși, mezinul și-a atins țelul — a ajuns pe front și acolo a mers pe urmele fratelui. În numai șase luni a devenit și el Erou al Uniunii Sovietice.

Prietenul meu, maiorul Amet-Han Sultan folosea metoda izbilurii. Știți ce înseamnă asta? E suprema dovadă de abnegație a aviatorului rus care, după ce și-a consumat toate munițiile, se năpustește asupra avionului dușman, lovindu-l cu aparatul lui. În nouăzeci de cazuri din o sută, moartea e sigură. Amet, însă, a izbutit mereu să se numere printre norocoși.

Aviatorii ruși cu care ne întîlneam adesea la cantină ne povesteau despre crîncenele lupte aeriene de lingă Stalingrad...

François de Joffre

Teatrul

ORIZONTAL: 1) Scritoare sovietică, autoarea comediei „Scurtă convorbire”. — Franko, autorul piesei „Fericirea urată”. 2) Dramaturg sovietic, autorul piesei „Trenul blindat 14-69” — și coautorul piesei „La telefon Taimirul”. 3) Dramă în 6 acte cu circ și joc bengal, de Vl. Maiakovski — Piesă de Bill Beloferkovski, ce face parte din fondul de aur al dramaturgiei sovietice. 4) Editură — „Lecția actorului — Impreună cu L. Șeinin au scris piesele „Confruntarea”, „Guvernatorul provinciei”, „Cui i se supune vremea” etc. — Nolă. 5) Bărbierii — Lampa electrică — „necuprinse”, piesă de N. Virta. 6) Comedie de Al. Korneiciuk inspirată din viața salului colhoznic — Despre „Cei din pribegie” Arbuzov a scris o piesă de teatru — Oficiul Național de Turism. 7) Oraș în Irlanda — „...va fi”, piesă de K. Simonov — Gust neplăcut. 8) „Ivan Susanin” sau „Cneazul Igor” — Diminutiv. 9) Autoarea romanelor „Tovarăși de drum”, „Anotimpuri” etc. — și autorul pieselor „Totul ramine oamenilor”, „Făclia” etc. 10) Autorul piesei „Urmașii” — Complect — Roman de L. Leonov. 11) Insulă în Malaezia — Cunoscut dramaturg sovietic, autorul pieselor „Zboară cocorul”, „În căutarea bucuriei”. 12) „Neuitatul... 1919” piesă de Vsevolod Vișnevski — La marginea gulerului — „Teatrul...” unul din teatrele Moscovei — Patru. 13) „Ivan Susanin” — „... Gardă”, operă de Meilus, după romanul cu același nume de Al. Fadeev. 14) „Teatru muzical” — Operă de Rahmaninov, după „Tigani” de Pușkin.

VERTICAL: 1) O „Cale” de Anatoli Surov — Presate. 2) „... în noapte”, piesă de frații Tur — „Campion” după 2 ani. 3) „Entuziasm” — Autorul pieselor „Un flăcău din orasul nostru”, „Așa va fi” etc. — Curte — 4) Producător de ață — Autorul piesei „Familia” — Povară. 5) Prima nolă — Riu în U.R.S.S. — Perioadă — Diminutiv feminin. 6) Partea principală a corfelei plantelor Janerogame — Personaj din piesa „Învîgătorii nopții” de I. Stok. 7) Arbuzov a instalat-o „La marginea orașului” — Olga Zaharovici — În teatru! 8) Piatră sempretioasă — În fruntea Naționalului — Stau la baza spărgătorului de gheață „V. I. Lenin”. 9) Duzi (reg) — Pronume — În titlul unei piese de N. Ostrovski. 10) Ilariantă — Selecționat — Trăpaș. 11) „Vinovații” fără ovații — Autorul pieselor „Puterea cea mare”, „Puntea de joc”, „O familie renumită”, „Luptătorii” etc. — Nolă. 12) Operetă de Kovner după „Domnișoara țărăncă” de Pușkin — Unit! — Animal tibetan. 13) Eroina principală din titlul unei piese de R. Salinski prezentată în premieră pe scena Teatrului Tineretului — Autorul pieselor de teatru „Iubov iurovaia”, „Liceenii”.

Miercuri 6 aprilie,
la cinematograful „PATRIA”
Un nou film românesc

„BĂIEȚII NOȘTRI”

O producție a studioului cinematografic „BUCUREȘTI”

Scenariul — ALEXANDRU STRUTEANU, în colaborare cu GHEORGHE VITANIDIS și ANASTASIA ANGHEL, după o idee de MIHAIL POP

Regia — GHEORGHE VITANIDIS și ANASTASIA ANGHEL
Muzica — ION VASILESCU.

Imaginea — NICOLAE GIRARDI și AUREL KOSTRAKIEVICI.

Decoruri și costume — OSCAR HÜTNER.

DISTRIBUȚIA:

Irina
Almăjan
Pantelimon
Marian
Roateș
Moșul cu căruța
Vînzătorul la Ferometal
Responsabilul clubului
Antrenorul

FLORENTINA MOSORA
DARIE IURIE
GR. VASILIU-BIRLIC
MARCEL ANGELESCU
CONSTANTIN TĂPIRDEA
COSTACHE ANTONIU
JULES CAZABAN
ALEXANDRU GIUGARU
DORIN DRON

Mircea Constantinescu, Vasile Tomazian, Ion Antonescu-Cărăbuș,
Fory Etterle, Ovid Teodorescu

Franta face o primire triumfală lui N. S. Hrușciov

„Pe fațadele clădirilor noastre, pe autobuze, în principalele piețe și străzi ale Parisului flutură drapelul roșu... Au trecut de mult timpurile când acest drapel putea fi ignorat! Simbol al triumfului mândriei umane, drapelul roșu a fost implintat și pe Lună. Milioane de oameni au murit sub faldurile lui în lupte care au schimbat fața pământului; în lupta împotriva hitlerismului el a fost simbolul libertății... În relațiile statale dintre Franța și U.R.S.S. nu există nici un fel de divergențe serioase. Dimpotrivă, există sentimente de simpatie firească, păstrate mereu vii în amintirea luptelor comune” — scria ziarul „Le Monde” în după-amiaza zilei când avionul „IL-18” al lui Nikita Hrușciov ateriza pe aerodromul parizian Orly.

„Uniunea Sovietică”, „Pace”, „Prietenie”, sînt cuvintele pe care francezii le rostesc cel mai des în aceste zile, cînd îl salută cu atîta căldură pe conducătorul guvernului sovietic.

Pretutindeni unde sosește N.S. Hrușciov, inimile și sufletele oamenilor se deschid și sub suflul fierbinte al prieteniei gheața războiului rece se topește. „Asigurarea unei păci trainice este țelul principal al politicii externe a Uniunii Sovietice și a celorlalte state socialiste — a subliniat N.S. Hrușciov la Paris. Și noi ne mindrim că acest țel corespunde cu nevoile și năzuințele tuturor popoarelor care locuiesc pe planeta noastră

O adevărată explozie de entuziasm

Ce-au însemnat cuvintele: „Parizienii l-au întâmpinat pe Hrușciov cu o deosebită căldură și prietenie. Nikita Sergheevici a devenit oaspetele Parisului în adevăratul înțeles al acestui cuvînt”, cuprinse în reportajul transmis de posturile de radio pariziene? Ziaristii francezi au apreciat că parcursul dintre Orly și centrul Parisului n-a fost pur și simplu o etapă dintr-o ceremonie oficială — deși în Franța pitorescul marilor parăzi este păstrat cu coloritul lui de secole și decenii — ci un adevărat barometru politic. Iar acest barometru a arătat mai mult ca oricînd timp frumos, deosebit de cald. Puținii politicieni suspuși, mai mult sau mai puțin influenți, care s-au pronunțat împotriva invilării conducătorului guvernului sovietic în Franța, au primit o replică usturătoare chiar din primele zile ale vizitei. După cum scria agenția „France Presse”, prima zi a lui N. S. Hrușciov la Paris a produs o impresie de neșters, chiar și asupra scepticilor: „Mulțimea pariziană care-l saluta bucurându-se pe oaspeții sovietici i-a tîrît cu dînsa pe scepticii — i-a scos pe străzile orașului, inundate de soare”.

Comentarii străini de cele mai diferite orientări politice, constată că în aceste zile în Franța domnește o atmosferă de entuziasm popular. Iată cîteva aspecte. Zeci de mii de parizieni au făcut aproape 10 kilometri pe jos spre a-l saluta pe Hrușciov la sosire. La Nîmes, mii de oameni au venit cu autobuzele, parcurgînd o distanță de 100 de kilometri și chiar mai mult, spre a-l aclama pe conducătorul guvernului sovietic. La Saint Gilles cortegiul de automobile a intrat în oraș pe o ploaie torențială. Dar străzile și piața din centrul orașului erau

tixite de mii de oameni. În timpul escalei pe aeroportul Tarbes-Ossun din departamentul Hautes-Pyrenées cîteva mii de oameni, rupînd cordonul poliției, au invadat pistele în clipa aterizării bireactorului prezidențial. Marsilia, cel de al doilea oraș și primul port al Franței, a făcut lui N. S. Hrușciov una din cele mai călduroase primiri din cursul călătoriei sale. „Sînt extrem de mulțumit de primirea pe care mi-o fac francezii — a declarat N. S. Hrușciov. — Mă simt printre ei ca printre prieteni”. Și în timp ce rostea aceste cuvinte, prin ferestrele prefecturii din Nîmes se auzeau strigăte entuziaste: „Hrușciov, Hrușciov”.

După cum arată agenția „France Presse”, „Admiratorii președintelui Hrușciov erau alți de dornici să-l vadă, încît la plecarea de la grupul școlar Chave din Marsilia s-a produs o învîlmășeală. Premierul sovietic a întâmpinat serioase greutăți spre a putea ajunge la automobil. Atît de strîns era cercul din jurul său, cînd serviciul de ordine a intervenit spre a-l elibera pe premier — care părea de altfel să aprecieze această manifestație — încît carosiera automobilului a fost ușor turtită”.

Cît de mare e interesul parizienilor și al tuturor francezilor pentru această vizită reiese chiar și dintr-un episod aparent mărunț. Neputînd ignora cererile milioanei de spectatori de a transmite absolut toate etapele vizitei lui Hrușciov, radioteleviziunea franceză a fost nevoită să facă apel pînă și la...

N. S. Hrușciov discutînd cu reprezentanți ai conducerii Asociației Franța-U.R.S.S.

N.A.T.O. Astfel, pentru a asigura reportajul asupra dejunului de la Asociația presei diplomatice din Paris, televiziunea franceză a recurs la curentul electric care luminează sediul N.A.T.O., situație chiar alături de pavilionul Dauphine. Pe bună dreptate un ziarist care a aflat această întâmplare a exclamat: „Tot e bun la ceva și N.A.T.O.!”

Pretutindeni pe un parcurs de 3.000 de kilometri, la Paris, Bordeaux, Tarbes, Lacq, Pau, Nîmes, Marsilia, Dijon, Verdun, Reims, Lille, Rouen traseele, intersecțiile, piețele erau îngrădite cu bariere metalice. Dar poporul Franței se afla acolo și nu se sinchisea de ele. Era pe străzi, la toate ferestrele, de la primul pînă la ultimul etaj, pe acoperisuri. „Apariția lui Hrușciov — a constatat ziarul belgian „Soir” — stîrnete o adevărată explo-

Populația Parisului a întâmpinat cu căldură pe înaltul oaspete

zie de entuziasm”. „Franța face o primire triumfală primului ministru sovietic” — subliniază și ziarul grec „Masivros Inomenos Typos”.

Da! Intreg Parisul, întreaga Franță, oamenii cei mai diferiți, de cele mai diferite convingeri politice îl aclamă pe conducătorul guvernului sovietic. Toți cei care se întîlnesc cu el, în diferite împrejurări, nu se simt nici o clipă stingheriți, ci dimpotrivă apropiați de el. Ei îl înconjoară pe Nikita Sergheevici, îi împărtășesc gândurile lor, îi pun întrebări. În fața reședințelor sale, mii de francezi scandează: „Hrușciov! Hrușciov!”. În puținele clipe libere, Nikita Sergheevici iese pe balcon sau la fereastră și atunci, de fiecare dată, răsună ovații furtunoase. Pentru atmosfera care se creează cu aceste prilejuri, este semnificativ un episod relatat de ziaristii francezi. La un post de radio-transmisie de la Quai d'Orsay (reședința lui Hrușciov la Paris) un comentator își întreba un coleg:

— Nu poți să-mi spui cine sînt parizienii de pe chei?
— E foarte greu de spus —

„Un martie reușit va pregăti un mai reușit”

E prea devreme să facem un bilanț al rezultatelor călătoriei lui N. S. Hrușciov în Franța. Dar felul în care poporul acestei țări l-a întâmpinat pe conducătorul guvernului sovietic și-a pus neîndoios amprenta asupra convorbirilor franco-sovietice la nivel înalt. Mai sînt cîteva zile pînă cînd în liniștea castelului Rambouillet se vor încheia tratativele care trebuie să constituie o importantă etapă în preajma marii confruntări est-vest, dar, așa cum scria Ilya Ehrenburg într-un articol reprodus în ultimul număr al revistei noastre, „Un martie reușit va pregăti un mai reușit”. Într-adevăr, succesul tratativelor dintre N. S. Hrușciov și Charles de Gaulle poate contribui, fără îndoială, la succesul conferinței la nivel înalt.

Ce apropie și ce depărtează Uniunea Sovietică de Franța? Această întrebare și-o pun acum comentarii ziarelor din toată lumea. Atrage în mod deosebit atenția declarația conducătorului guvernului sovietic că în ciuda oricăror deosebiri „U.R.S.S. și Franța trebuie să găsească o bază comună pentru întărirea păcii. Cînd aceste principale puteri de pe continentul european acționează în comun, în Europa este imposibilă o agresiune”. Presa arată că această idee a găsit un puternic răsunet și multă înțelegere în Franța. Franța nu trebuie să piardă prilejul de a-și întări securitatea, posibilitate oferită de actuala vizită. Aceasta este ideea centrală a articolului scris de Servan-Schreiber, redactorul șef al revistei „L'Express”: „Care sînt principalele interese ale țării lui Hrușciov?” — întrebă el și tot el răspunde: „Pentru un observator obiectiv este limpede că Hrușciov dorește să obțină un acord cu privire la dezarmarea mondială”. „Dar care sînt interesele Franței?” — se întrebă mai departe ziaristul francez și răspunde laconic: „Să ajungă la un acord cu Hrușciov... Interesele lui coincid cu ale noastre”. În legătură cu cele de mai sus este desigur semnificativă zicala franțuzească pe care N. S. Hrușciov a reamintit-o la prînzul de la palatul Elysée: „A dori înseamnă a putea”. Popoarele care tind spre pace și înțelegere le pot asigura.

Pentru ca pe Champs Elysées să nu mai calce cizma militaristilor germani

Francezii n-au uitat lupta comună purtată în anii cîmpliți ai războiului împotriva militarismului german. Cînd N. S. Hrușciov și Charles de Gaulle au trecut pe Champs Elysées zecile

de mii de francezi care îi salutau și-au exprimat speranța că niciodată pe acest frumos bulevard nu va mai răsuna cizma militaristilor germani, iar pe zidurile Arcului de Triumf nu vor mai apare alte nume ale celor „căzuți pentru Franța”. Flacăra eternă de la monumentul soldatului necunoscut să amintească numai despre un trecut dureros. Aceleași sentimente le-au încercat și francezii care s-au adunat la Mont Valerien, colină cunoscută de orice francez, cînd N. S. Hrușciov a poposit acolo. În fortul Mont Valerien hitleristii au împușcat, între 1941—1944, peste 4.000 de patrioți francezi. N. S. Hrușciov a arătat că numai la Kiev au fost împușcați 70.000 de oameni, iar numărul celor uciși în întreaga Uniune Sovietică de hitleristi nici nu poate fi socotit.

În aceste zile, mai mult ca oricînd, francezii și-au reamintit că nu există nici un fel de barieră care să poată împiedica dezvoltarea unor relații bune, prietenești între cele două state. Pe drept cuvînt a remarcat președintele de Gaulle, că „Ele sînt două state între care nu există litigii teritoriale, nu există jîgniri care dau naștere la războaie”.

Preîntîmpinarea primejdiei militarismului vest-german este la ora actuală o preocupare a tuturor popoarelor europene. Nu sînt, într-adevăr, interesate oare toate popoarele, inclusiv poporul german, ca să se pună capăt situației anormale din centrul Europei unde încă din timpul războiului trecut au rămas „mine cu acțiune întîrziată”? Pentru ea militarismul și agresiunea s-au nu mai amenințe pacea în Europa, trebuie să se pună capăt rămășițelor celui de al doilea război mondial și să se încheie tratatul de pace cu Germania. Ce rol important pot avea eforturile comune ale Uniunii Sovietice și Franței în rezolvarea acestei probleme, ca și a principalei probleme a vremii noastre — problema dezarmării? „Popoarele francez și sovietic dispun de toate posibilitățile pentru a construi, împreună, umăr la umăr, minunatul edificiu al păcii”. Cînd N. S. Hrușciov a rostit aceste cuvinte în fața Consiliului municipal din Paris, în sală au izbucnit aplauze furtunoase. Exprimînd sentimentele poporului francez, prof. Bernard Lavergne i-a declarat lui N. S. Hrușciov: „Dumneavoastră urați succese Franței și noi apreciem foarte mult aceasta. Istoria a dovedit că țara noastră ocupă o poziție trainică de mare putere atunci cînd este legată printr-o prietenie strînsă și trainică cu Uniunea Sovietică”.

...Călătoria lui N. S. Hrușciov în Franța continuă, concentrînd asupra ei interesul pasionat al opiniei publice mondiale.

I. Manea